

Satakunnan ammattikorkeakoulu
Satakunta University of Applied Sciences

KRISTIINA JÄRVELÄ

Täytäntöönpanon kiellot ja keskeytykset ulosotossa

OIKEUSTRADENOMIN TUTKINTO-OHJELMA
2023

Tekijä(t) Järvelä, Kristiina	Julkaisun laji Opinnäytetyö, AMK	Päivämäärä Huhtikuu 2024
	Sivumäärä 46	Julkaisun kieli Suomi
Julkaisun nimi Täytäntöönpanon kiellot ja keskeytykset ulosotossa		
Tutkinto-ohjelma Tradenomi, oikeudellinen suuntautuminen		
<p>Tiivistelmä</p> <p>Täytäntöönpanon keskeytyksillä pyritään antamaan ulosoton asianosaisille oikeussuojaa muutoksenhaun yhteydessä. Kielto estää lähtökohtaisesti täytäntöönpanon ja keskeytysmääräys jäädyttää sen siihen tilanteeseen, jossa se keskeytyshetkellä on.</p> <p>Aihe opinnäytetyöhöni tuli Ulosottolaitoksen perustäytäntöönpanosta. Tarkoitukseni on ollut laatia käsikirja, joka palvelee kielto- ja keskeytysmääräyskysymysten parissa työskentelevää ulosottolaitoksen henkilökuntaa.</p> <p>Opinnäytetyössäni käsitellään erikseen ulosotto- ja täytäntöönpanoperusteita koskevia keskeytyksiä ja ulosottomenettelyä koskevia keskeytyksiä. Keskeytyksiä ja niiden vaikutuksia ulosottomenettelyyn ja ulosoton asianosaisille tarkastellaan eri tilanteista käsin. Tutkimuksessa käydään läpi myös ulosottomiehen virkavastuuta täytäntöönpanon kieltojen ja keskeytysmääräysten joutuisassa käsittelyssä.</p> <p>Tutkimus toteutettiin toiminnallisena ja empiirisenä oikeudellisena tutkimuksena. Lähestyin aihetta kvalitatiivisen metodin kautta. Tutkimuksessa ei voitu laatia mitään tarkempia analyyseja täytäntöönpanon keskeytyksistä, koska kieltoja ja keskeytysmääräyksiä ei ole tilastoitu. Myös aihetta käsittelevä oikeuskirjallisuuden kenttä on kapea. Tämän vuoksi tutkimus nojautuu vahvasti kieltoja ja keskeytyksiä koskevaan asianomaiseen lainsäädäntöön ja toteutettuihin asiantuntijahaastatteluihin. Käytäntöä valottavat myös esimerkkeinä olevat oikeus- ja kantelutapaukset.</p> <p>Johtopäätöksenä tutkimuksessa on, että täytäntöönpanon kieltojen ja keskeytysmääräysten joutuisa ja asiantunteva käsittely ulosotossa lisää asianosaisten oikeusturvaa.</p> <p>.</p>		
<p><u>Asiasanat</u> ulosotto, ulosottomies, kielto ja keskeytysmääräys, ulosottoperuste ja täytäntöönpanoperuste</p>		

Author(s) Järvelä, Kristiina	Type of Publication Thesis, Bachelor of Arts	Date April 2024
	Number of pages 46	Language of publication: Finnish
Title of publication Prohibitions and suspensions of enforcement in enforcement proceedings		
Degree program Bachelor of Business Administration, orientation: business law		
<p>Abstract</p> <p>Suspensions of enforcement are intended to provide legal protection to parties involved in enforcement proceedings in the event of an appeal. In principle, a prohibition prevents enforcement, and a suspension order freezes it in the state in which it stands at the time of the order.</p> <p>The topic for my thesis came from the basic enforcement of the National Enforcement Authority in Finland. My intention has been to produce a guide to assist the Enforcement Authority personnel, especially those working on prohibition and suspension issues.</p> <p>My thesis separately addresses interruptions related to the basis of enforcement, as well as those concerning suspensions in practice. Suspensions and their effects on the enforcement procedure and on the parties involved in the enforcement proceedings are examined from different perspectives. The study also discusses the Enforcement Officer's responsibility for the swift handling of enforcement prohibitions and suspension orders.</p> <p>The study was carried out as a practical and empirical legal study. I approached the topic through qualitative methodology. A limitation of the study is the inability to conduct more detailed analyses of enforcement interruptions due to the lack of statistics on prohibitions and stay of execution orders. Additionally, the field of legal literature addressing the topic is narrow. Therefore, the study heavily relies on relevant legislation concerning prohibitions and interruptions and on expert interviews. Practical insights are also provided through example legal cases and complaint cases.</p>		
<p><u>Key words</u> enforcement, enforcement officer, prohibition, suspension, ground for enforcement</p>		

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	6
1.1 Johdatus aiheeseen	6
1.2 Aiheen rajauksesta ja opinnäytetyön tavoitteesta	7
1.3 Opinnäytetyön rakenteesta.....	8
2 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS	9
3 KÄSITEMÄÄRITTELYÄ	11
4 TYÖN KULKU ULOSOTOSSA KIELLOISSA JA KESKEYTYKSISSÄ.....	12
5 ULOSOTTO- JA TÄYTÄNTÖÖNPANOPERUSTEITA KOSKEVAT KIELLOT JA KESKEYTYKSET.....	14
5.1 Ulosotoperusteita koskevat keskeytykset	14
5.2 Verotäytäntöönpanolain mukaiset kiellot ja keskeytykset	16
5.3 Keskeytykset kansainvälisten täytäntöönpanoperusteiden osalta	20
6 ULOSOTTOMIEHEN ANTAMA KESKEYTYSMÄÄRÄYS.....	23
7 TUOMIOISTUIMEN ANTAMA KESKEYTYSMÄÄRÄYS ULOSOTTOMENETTELYN OSALTA.....	25
8 KESKEYTYSMÄÄRÄYKSEN SISÄLTÖ.....	27
9 MUITA ULOSOTTOON LIITTYVIÄ KESKEYTYSMÄÄRÄYKSIÄ.....	29
10 KESKEYTYKSEN VAIKUTUKSIA ULOSOTTOON.....	33
11 ERITYISIÄ KYSYMYKSIÄ TÄYTÄNTÖÖNPANON KESKEYTYKSISSÄ	35
12 ULOSOTTOMIEHEN VIRKAVASTUUSTA KIELTOJEN JA KESKEYTYSMÄÄRÄYSTEN NOUDATTAMISESSA	37
13 LOPPUTULOS	41
LÄHTEET.....	44
LIITE: HAASTATTELUT	47

LYHENNELUETTELO

A	Asetus
AOa	Apulaisoikeusasiamies
ElatusL	Laki lapsen elatuksesta
HE	Hallitukset esitys eduskunnalle
HO	Hovioikeus
KO	Käräjäoikeus
KKO	Korkein oikeus
KonkL	Konkurssilaki
L	Laki
OK	Oikeudenkäymiskaari
OKV	Oikeuskansleri
OsamKL	Laki osamaksukaupasta
RL	Rikoslaki
UP-asia	Yksityisoikeudellinen ulosottoasia
UK	Ulosottokaari
VahL	Vahingonkorvauslaki
VeronkantoL	Veronkantolaki
VeroTPL	Laki verojen ja maksujen täytäntöönpanosta
vp.	valtiopäivät
VVirkamiesL	Valtion virkamieslaki
VJL	Laki yksityishenkilön velkajärjestelystä
YrSanL	Laki yrityksen saneerauksesta

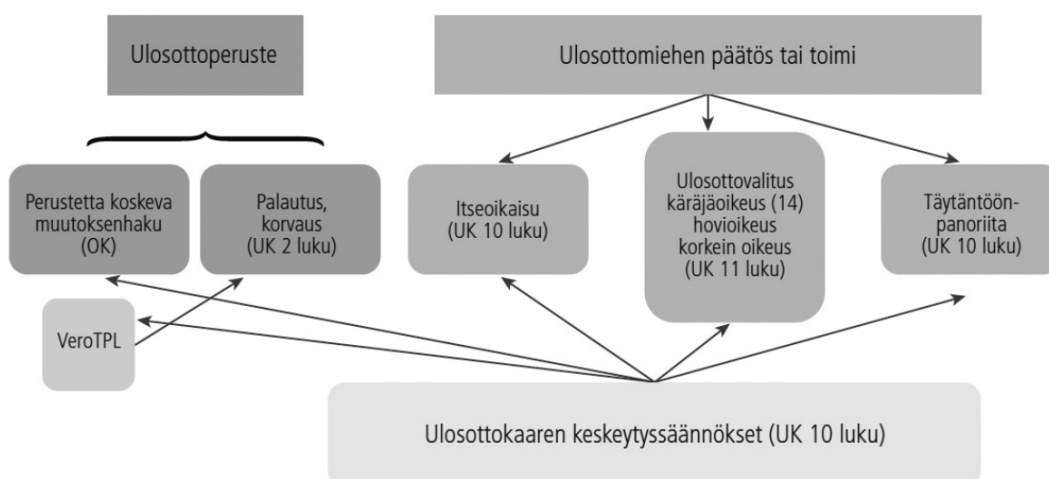
1 JOHDANTO

1.1 Johdatus aiheeseen

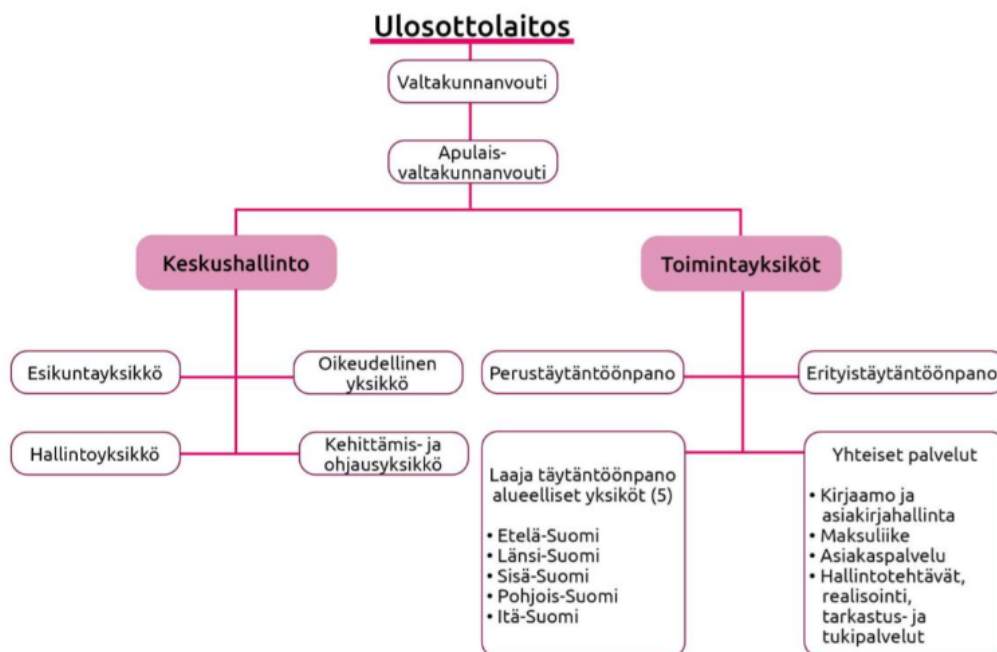
Tutkimuksessani minun on tarkoitus käsitellä ulosoton kieltoja ja keskeytysmääräyksiä. Ne ovat osa ulosoton asianosaisen oikeussuojaa. Tutkimus nojautuu vahvasti aiheita koskevaan lainsäädäntöön ja käytäntöön, koska aiheita on niukalti käsitelty oikeuskirjallisuudessa eikä tilastoja kielloista ja keskeytysmääräyksistä ole. Aihetta lähestytään käytännön näkökulmasta käsin.

Ulosotto on laiminlyötyjen suoritusvelvollisuuksien pakkotäytäntöönpanoa. Ulosotto on osana siviiliprosessia lainkäyttöä. Hallintolain 4 §:n 1 momentin mukaan hallintolakia ei sovelleta ulosottoon. Ulosottoviranomaiset ovat riippumattomia lainkäyttöviranomaisia. Muutoksenhaku ulosotossa kulkee yleistä tuomioistuinlinjaa pitkin: KO–HO–KKO. Ulosotto on erityistäytäntöönpanoa (saatavakohtaista menettelyä), tosin kuin konkurssi, joka on yleistäytäntöönpanoa. Ulosoton tehtävänä on antaa oikeussuojaa hakijan ulosottoperusteissa toteutetuille oikeudelle. (Linna, T. 2019, s. 19, 20 ja 51).

ULOSOTON OIKEUSSUOJAJÄRJESTELMÄ, yleiskuva

(Linna, T. 2018, s. 197)

Ulosottolaitoksen organisaatiokaavio 1.12.2020 lähtien

Oheisesta kaaviosta ilmenee Ulosottolaitoksen organisaatio. Ulosottolaitosta johtaa valtakunnanvouti ja hänen apunaan toimii apulaisvaltakunnanvouti. Ulosoton organisaatio jakautuu keskushallintoon ja eri toimintayksiköihin. Näitä toimintayksiköitä ovat perustäytäntöönpano (PETO), laaja täytäntöönpano (LATO) koostuen viidestä alueellisesta yksiköstä (Etelä-, Länsi-, Sisä-, Pohjois- ja Itä-Suomi), erityistäytäntöönpano (ERTO) sekä yhteiset palvelut. Yhteiset palvelut koostuvat kirjaamosta, asiakirjahallinnasta, maksuliikkeestä, asiakaspalvelusta ja hallintotehtävistä (realisointi, tarkastus- ja tukipalvelut). Keskushallinnon yksiköitä ovat esikuntayksikkö, oikeudellinen yksikkö, hallintoyksikkö sekä kehittämis- ja ohjausyksikkö. (Ulosottolaitos, 2023).

1.2 Aiheen rajauksesta ja opinnäytetyön tavoitteesta

Tässä opinnäytetyössä rajoitun käsittelemään ulosotossa esiintyviä täytäntöönpanon kieltoja ja keskeytyksiä. En keskity ulosoton sisäiseen (itseoikaisu ja väite) ja ulkoiseen (ulosottovalitus ja täytäntöönpanoriita) muutoksenhaakuun. Keskeytyksillä pyritään antamaan ulosoton asianosaiselle oikeussuojaa

ulosoton muutoksenhaun yhteydessä. Pysin tiiviisti selostamaan kielto- ja keskeytysfunktion merkitystä ulosotossa. Edellä mainituilla ulosoton rajoituksilla on suuri merkitys asianosaiselle, koska ulosotto on täytäntöön pantava joutuisasti täytäntöönpanon hakemuksesta aina ulosottoasian lopputilitykseen asti. (UK 1 luku 19 §).

Tutkielmalle on tarvetta ulosottokäytännössä. Ongelmana ulosoton kentällä on usein se, ettei ole valmista kaavaa siitä, miten ulosottomiehen tulisi missäkin kielto- ja keskeytystilanteessa toimia ja mitä eri vaikutuksia tulisi ottaa huomioon. Ratkaisut on haettava tapauskohtaisesti asianomaisesta lainsäädännöstä ja ulosottokäytännöstä. Ulosottomiehen tulee tehdä nopeasti ratkaisu täytäntöönpanon kieltojen ja keskeytysten tultua vireille. Pysin helpottamaan käytännössä esiintyviä ongelmia laatimalla tutkielmasta ohjeiston sekä kirjaamon perintäsihteereille, että ulosottomiehille. Kieltojen ja keskeytysten parissa joutuvat työskentelemään asiakaspalvelun ja kirjaamon perintäsihteerit, ulosottotarkastajat, ulosottoylitarkastajat sekä kihlakunnanvoudit. Lopputuloksena syntyvä käsikirja voisi toimia esimerkiksi sähköisenä painoksena hakusanoinen. Näin kentällä esiintyviin ongelmiin saataisiin pikaisesti yleispiirteinen vastaus johtopäätösten tekemistä varten.

1.3 Opinnäytetyön rakenteesta

Opinnäytetyö toteutetaan käyttämällä hyväksi aiheeseen liittyvää lainsäädäntöä, ulosottokaaren esitöitä, oikeuskäytäntöä, oikeuskirjallisuutta ja ulosoton henkilöstön haastatteluja. Opinnäytetyön johdannossa käydään läpi työn aiheita selostamalla tiiviisti ensin mitä ulosotto ja ulosottolaitos on ja rajaamalla aihe täytäntöönpanon kieltoihin ja keskeytyksiin. Toiminnallisen työn tarkoitus ja tavoite kuvataan tiiviisti oikeussuojan ja käytännön tarpeen näkökulmasta.

Opinnäytetyössä käydään läpi täytäntöönpanon kiellot ja keskeytykset itse ulosotto- ja täytäntöönpanoperusteiden osalta sekä ulosottomenettelystä aiheutuvat täytäntöönpanon keskeytykset. Kieltoja ja keskeytysmääräysten sisältöä ja vaikutuksia sekä tilanteita, joissa keskeytysmääräyksiä annetaan,

kuvataan myös tarkemmin työssä. Ulosottomenettelyn aikana keskeytysmääräyksiä voi antaa tuomioistuin ja kihlakunnanvouti itseoikaisun tai väitepäätöksen yhteydessä. Työssä tarkastellaan myös ulosottoon liittyviä keskeytysmääräyksiä konkurssin, velkajärjestelyn ja yrityssaneerauksen yhteydessä. Työssä nostetaan esiin myös erityisiä kysymyksiä keskeytyksistä ulosottomenettelyn yhteydessä, kuten keskeytysmääräystä yhteisvastuullisten velallisten, myyntien ja toistuvaistulon ulosmittausten osalta. Lopuksi tarkastellaan ulosottomiehen virkavastuuta toimia viipymättä kiellon tai keskeytysmääräyksen tultua ulosotossa vireille.

2 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

Tutkimuskysymykset voidaan esittää seuraavasti: Mitä ovat täytäntöönpanon kiello ja keskeytysmääräys ja miten ne ilmenevät ulosottomenettelyssä?

Opinnäytetyössäni olen jaotellut kiellot ja keskeytykset täytäntöönpanoperusteita koskeviin keskeytyksiin ja ulosottomenettelyssä annettuihin keskeytysmääräyksiin. Kieltoja ja keskeytyksiä kuvatessa on myös tärkeää erottaa ulosottomenettelyn kannalta kiello, joka estää täytäntöönpanon tai täytäntöönpanon ollessa vireillä peruuttaa täytäntöönpanon, ja keskeytysmääräys, joka jättää täytäntöönpanon siihen tilanteeseen, jossa se on keskeytyshetkellä.

Kieltoja ja keskeytyksiä koskeva oikeuskirjallisuuden kenttä on hyvin kapea. Lähinnä niitä on kuvannut prosessioikeuden professori Tuula Linna teoksissaan Ulosottokaaren pääkohdat (2019) ja Ulosotto-oikeus III (2018). Valtakunnanvoudin kansliassa ei ole tilastoitu täytäntöönpanon keskeytyksiä koskevia ratkaisuja, joten määrällistä tutkimusta ei ole voitu tehdä. Mitään vertailevaa indikaattoria esimerkiksi numeerisia muuttujia ei ole ollut käytössäni, koska tilastoja keskeytyksistä ei ole. Oikeuskäytäntö keskeytysmääräyksissä on jäänyt yksittäisten oikeustapausten varaan ja voutien kokemusperäiseen tietoon keskeytyksiä koskevasta oikeuskäytännöstä. Sen sijaan kielloja ja keskeytysmääräyksiä on varsin runsaasti selostettu verohallinnon julkaisuissa

verotäytäntöönpanoperusteiden osalta, ja vertailevaa tutkimusta on runsaasti ulosottovalituksista, joita on Tuomioistuinvirastossa tilastoitu. (Kuusto, 2022, Määttä, 2011, Johansson 2014 ja Heikkilä 2023).

Opinnäytetyötä olen lähestynyt lähinnä laadullisen eli kvalitatiivisen metodin kautta. Laadullisen tutkimuksen tekemiselle ei ole vain yhtä oikeata tapaa. Yhdistävä tekijä kaikille laadullisille tutkimuksille on tutkimuksen kohdistuminen elämiss maailmaan eli reaali maailmaan. (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2009, s. 7–8). Tarkoitukseni on ollut kerätä ulosoton kieltoja ja keskeytyksiä koskevat eri lait ja käytäntö yhteen kokonaiskuvan kartoittamiseksi ja selkeäksi esitykseksi/käsikirjaksi, joka palvelisi aihetta koskevana ohjeistona käytännön ulosottotyössä.

Tutkimusmenetelmää voisi kuvata sekä toiminnalliseksi että empiiriseksi oikeudelliseksi tutkimusmenetelmäksi. Toiminnallisessa tutkimusmenetelmässä määritellään kohderyhmät ja kuvataan toimintaprosessit. (Vilka & Airaksinen 2003, s. 9 ja 38). Työn tavoitteena on käytännössä opastaa kirjaamon perintäsihteereitä kieltojen ja keskeytysmääräysten kirjaamisessa ulosoton ilmoitus-työpinoihin sekä avustaa ulosottomiehen oikeudellista ratkaisutoimintaa tarjoamalla tiivistetyn ja koostetun mallin kielloista ja keskeytysmääräyksistä.

Empiirisessä tutkimuksessa tutkimus perustuu omaan kokemukseräiseen havainnointiini keskeytyksiä koskevista kysymyksistä sekä asiantuntijoiden haastatteluihin, jotka syventävät opinnäytetyön sisältöä. Tutkimusta varten haastateltiin kahdeksaa henkilöä. Otanta sisältää kihlakunnanvoutea, ulosottoylitarkastajan, ulosottotarkastajan ja osastosihteerin, jotka tekevät tai ovat tehneet pitkään aktiivisesti tutkimusteeman parissa töitä. Tilastoista haastateltiin Valtakunnanvoudin kanslian erityisasiantuntijaa ja erikoissuunnittelijaa. Haastateltavat esiintyvät tutkimuksessa anonyymeinä yksityisyyden suojan vuoksi. Liitteessä kuvataan kategorisointia tarkemmin, esimerkkinä Haastateltava 6 (H6): laajan täytäntöönpanon kihlakunnanvouti (evp), haastattelut 10.1.2024 1.2.2024 ja 2.3.2024. Haastatteluilla pyrittiin validoimaan aineistosta nousseita havaintoja ja päätelmiä sekä kartuttamaan operatiivista toimintaa täytäntöönpanon keskeytyksistä.

Tutkimusaineisto on pääosin aineistolähtöistä ja koostuu lainsäädännöstä, ulosottokaaren esitöistä, oikeuskäytännöstä, haastatteluista ja omasta kokemusperäisestä havainnoinnistani. Tutkimus sisältää myös tilastoja Ulosottolaitoksen toiminnasta sekä valituksista ja itseoikaisuasioista. Lähestymiskulmana olen kuvannut eri keskeytystilanteet ulosottomenettelyn kannalta ja keskeytystilanteiden vaikutukset ulosottomenettelyyn ja asianosaisille.

3 KÄSITEMÄÄRITTELYÄ

Opinnäytetyössä käytetään ulosottokaarella esiintyvää ulosottomies-sanaa (UK 1 luku 7 §). Ulosottomiehellä tarkoitetaan ulosottotarkastajaa, ulosottoyli-tarkastajaa ja kihlakunnanvoudtia. UK 1 luvun 9 §:n 9 kohdan mukaan kihlakun-nanvoudin yksinomaiseen toimivaltaa kuuluu päättää täytäntöönpanon keskeytyksestä.

Opinnäytetyössä esiintyvät täytäntöönpanon kiellot ja keskeytysmääräykset. Tämän vuoksi on tärkeää erottaa tilanteet, joissa termejä käytetään. Täytäntöönpanon kiello annetaan ennen täytäntöönpanon alkamista ja kiello estää tällöin täytäntöönpanon aloittamisen tai jos ulosottomenettely on kiellon tullessa vireillä, peruuttaa ulosoton. Täytäntöönpanon keskeytysmääräys pysäyttää täytäntöönpanon siihen vaiheeseen, jossa se on määräyksen saavuttua. Keskeytysmääräys ei aiheuta ulosoton vireilläolon päättymistä, mutta pääsääntöisesti uudet täytäntöönpanotoimet estyvät. Keskeytysmääräyksen tarkoituksena on oikeussuojakeinojen käytön turvaaminen siten, ettei ulosoton muutoksenhaku tule hyödyttömäksi. Kun lopullinen tilitys on toimitettu, voidaan valittaa ainoastaan tilityksessä olevasta virheestä, joten keskeytysmääräystä ei voida antaa. (UK 11 luku 12 §, Linna, 2018, s. 200).

Opinnäytetyössä tarkoitetaan ulosottooperusteella UK 2 luvun 2 §:ssä tarkoitettuja asiakirjoja, jotka oikeuttavat täytäntöönpanoon.

Täytäntöönpanoperusteella tarkoitetaan verotäytäntöönpanolain mukaisia julkisia saamia, jotka saadaan periä ulosotossa ilman ulosottokaaren 2 luvun 2 §:ssä tarkoitettua ulosottoperustetta (suora ulosottokelpoisuus).

4 TYÖN KULKU ULOSOTOSSA KIELLOISSA JA KESKEYTYKSISSÄ

Työn kulusta täytäntöönpanon kielloissa ja keskeytysmääräyksissä voidaan mainita seuraavaa.

Ulosottolaitoksen yhteisten palvelujen kautta käsitellään ensin täytäntöönpanon kiellot ja keskeytykset. Osastosihteeri H1 toteaa, että asiakaspalvelusta lähetetään sähköpostilla kyseiset täytäntöönpanon rajoitukset kirjaamon indeksointipinoon. Kyseiseen työpinoon tulevat myös kiellot ja keskeytykset asiakirjahallinnan kautta. Nämä täytäntöönpanon rajoitukset indeksoidaan joko ulosottoasialle, jos se koskee vain tiettyä ulosottoasiaa, tai sitten se indeksoidaan velalliseen, jos se koskee koko täytäntöönpanon kieltoa tai keskeytystä. Esimerkkinä voidaan mainita palkan ulosmittauksen keskeytykset. Jos asiakirja ei vaadi kirjaamolta enempää toimenpiteitä indeksoinnin jälkeen, asian käsittely siirtyy vastaavalle ulosottotarkastajalle tai ulosottoylitarkastajalle. Jos indeksoitu asiakirja vaatii toimenpiteitä kirjaamolta, se siirtyy käsittelytyöpinoon toisen kirjaajan käsiteltäväksi. Käsittelytyöpinosta asian poiminut kirjaaja tekee asialle tarvittavat muutokset tai asettaa kiellot ja keskeytykset. (H1, 19.12.2023)

Täytäntöönpanon kiellot ja keskeytysmääräykset käsitellään laajassa täytäntöönpanossa ulosottoylitarkastajan ja kihlakunnanvoudin toimesta. Ulosottoylitarkastaja H2 toteaa, että kun kiello tulee suoraan asialle, ilmoitustyöpinoon tulee ilmoitus, että asialle on viety kiello ja asialla on liite (oikeuden määräys). Kihlakunnanvoudi H3 toteaa pyytävänsä, että asialle viedään tilityskiello, jos

ulosmittauksesta on valitettu ja hän katsoo, että tilitys pitäisi UK 6 luvun 15 §:n nojalla keskeyttää. H3 toteaa edelleen, että kukin kiello ja keskeytysmääräys käsitellään tapauskohtaisesti. Jos esimerkiksi keskeytysmääräyksen sanamuoto on epäselvä, voidaan pyytää tarkennusta tuomioistuimelta. Jos kiello tai keskeytysmääräys on toimitettu suoraan ulosottoylitarkastajalle, ulosottoylitarkastaja pyytää kirjaamo viemään ulosottoasialle tai velalliselle kyseisen rajoituksen. Myös silloin, kun on kysymys tilityskiellosta, käännytään kirjaamon puoleen. Täytäntöönpano jatkuu, mutta ulosmittauksesta kertyvien varojen tilitys keskeytetään. Ulosottoylitarkastaja voi myös kääntyä esimiehensä kihlakunnanvoudin puoleen, jos hänellä on epäselvää siinä, mitä toimenpiteitä on tarve tehdä kyseisessä kiellossa tai keskeytysmääräyksessä. Kihlakunnantouuti antaa ulosottovalituksen keskeytysvaatimukseen lausuntonsa. (H2 ja H3, 12.12.2023)

Työnkulku perustäytäntöönpanossa kielloissa ja keskeytyksissä on kihlakunnantouuti H4:n ja ulosottotarkastaja H5:n mukaan seuraava. Tieto täytäntöönpanon kiellosta tai keskeytyksestä saapuu ulosottotarkastajan ilmoitustyöpinon ja ulosottotarkastaja tarkistaa ne vähintään kerran päivässä. (H4 ja H5)

H4 ja H5 toteavat edelleen, että ulosottotarkastaja lukee kärjäoikeuden antamasta keskeytystä koskevasta päätöksestä ratkaisun sisällön sekä keskeytyksen voimassaoloajan. Jos kiello tai keskeytysmääräys liittyy toistuvaistulon ulosmittaukseen ja koskee velallisen kaikkia ulosottoasioita tai ainoata ulosottoasiaa, ulosottotarkastajan tulee lähettää toistuvaistulon maksajalle tieto ulosmittauksen keskeytyksestä tai rajoittamisesta. Keskeytysmääräyksessä saatetaan esimerkiksi rajoittaa palkasta ulosmitattavaa määrää. Jos kiello tai keskeytys koskee vain yhtä velallisen useista ulosottoasioista, ulosottotarkastajan ei yleensä tarvitse tehdä mitään toimenpiteitä. Muiden ulosottoasioiden osalta perintä jatkuu normaalisti ja kiellon tai keskeytyksen kohteena olevalle asialle on kirjaamon toimesta merkitty täytäntöönpanon keskeytys tai kaikki toimenpiteet estävä kiello, joka estää asialle tehtävät toimenpiteet. Tiedot täytäntöönpanon kiellosta tai keskeytyksestä voidaan myös dokumentoida velallisen muut velallisselvitykset tietoihin ja/tai muistilapulle velallisen supernäytöllä. Ulosottotarkastajan ei tarvitse seurata kiellon voimassaoloa, jos se liittyy

velkajärjestelyyn, koska käräjäoikeuden velvollisuutena on ilmoittaa velkajärjestelyssä tapahtuvista vaiheista ulosottoviranomaiselle. Jos kieltä tai keskeytys liittyy velallisen ja velkojan keskinäiseen sopimukseen (akordi), pitää ulosottotarkastajan tilanteen havaittuaan lähettää kirjaamolle saatavamuutospyyntö, kun velallisen maksuissa näkyy akordin suuruinen suoritus. Kun saatavat on muutettu ja kertymä kohdennettu asialle, pitää ulosottotarkastajan pyytää kirjaamoja peruuttamaan asialle tehdyn kiellon. (H4 ja H5)

H4 toteaa, että muutoksenhakuasioissa toimitaan perustäytäntöönpanossa muutoksenhaun käsittelyohjeen mukaisesti. Ulosottovalitusasioissa asiaan liittyvät keskeytyspäätökset tulevat perustäytäntöönpanon muutoksenhakutiimin kautta ja kihlakunnanvouti tarkistaa, liittyykö valitukseen täytäntöönpanon keskeytyspyyntöä. Jos valitus sisältää keskeytyspyynnön, vouti laatii keskeytyspyynnöstä lausuman ja lähettää sen käräjäoikeuteen. Ulosottovalitusasialle laitetaan aina varojen tilityskielto. Käytännössä vouti keskeyttää varojen tilityksen kolmeksi viikoksi UK 6 luvun 15 §:n nojalla ja ilmoittaa siitä käräjäoikeudelle. Jos käräjäoikeus antaa keskeytysmääräyksen, vouti tarkistaa päätöksen ja ilmoittaa keskeytysmääräyksen sisällöstä muutoksenhakutiimin perintäsivustalle. Vouti myös reagoi nopeasti kieltojen poistoon liittyviin muutoksenhakutiimistä tuleviin sähköposteihin. (H4, 10.1.2024)

5 ULOSOTTO- JA TÄYTÄNTÖÖNPANOPERUSTEITA KOSKEVAT KIELLOT JA KESKEYTYKSET

5.1 Ulosottooperusteita koskevat keskeytykset

Tässä luvussa käydään läpi kieltoja ja keskeytysmääräyksiä itse ulosottooperusteiden osalta. Myöhemmin tarkastellaan kieltoja ja keskeytysmääräyksiä, jotka liittyvät ulosottomenettelyyn. Ulosottoasian vireilletulo ja täytäntöönpano edellyttävät, että hakijalla on UK 2 luvun 2 §:ssä tarkoitettu ulosottooperuste, jossa vastaajalle on asetettu 1 luvun 1 §:ssä tarkoitettu velvoite tai määrätty

turvaamistoimi, eikä siinä tarkoitettu oikeus ole lakannut maksun, vanhentumisen tai muun syyn vuoksi.

Ulosottoperusteiden keskeytyksen osalta tuomioistuimen ja ulosottomiehen on syytä ottaa huomioon ulosottoperusteiden lainvoima ja se, mitä täytäntöönpanotoimia voidaan ulosottoperusteiden osalta tehdä. Ulosmittausmenettelyn päävaiheet voidaan karkeasti jakaa ulosmittaukseen, realisointiin ja varojen tilitykseen. Lainvoimaa vailla oleva yksipuolinen tuomio, tuomioistuimen vahvistama sovinto ja elatusaputuomio oikeuttavat ulosmittaukseen, realisointiin ja tilitykseen eli kaikkiin ulosoton vaiheisiin (UK 2 luku 9 § ja 12 §, ElatusL 16 § 1 mom.). Käräjäoikeuden ei-lainvoimainen maksutuomio oikeuttaa vain ulosmittaukseen (UK 2 luku 5 § 2 mom.). Käräjäoikeuden täytäntöön pantavaksi määräämä välitystuomio oikeuttaa kaikkiin ulosmittausvaiheisiin (UK 2 luku 19 §). Hovioikeuden ei-lainvoimainen tuomio oikeuttaa ulosmittaukseen ja realisointiin, mutta ei varojen tilitykseen (UK 2 luku 10 §). Korkeimman oikeuden ratkaisu oikeuttaa kaikkiin edellä mainittuihin ulosmittausvaiheisiin, koska ratkaisu on sen jälkeen heti lainvoimainen. Ulosottomiehen ei-lainvoimainen tilityspöytäkirja oikeuttaa vain ulosmittaukseen (OsamKL 16 §). Ulosottoperusteen lainvoimaisuudella on näin ollen merkitystä haettaessa keskeytystä ulosottomiehen päätökseen tai toimeen. Jos kysymyksessä on ei-lainvoimainen päätös, usein tämä riittää rahavarojen ulosmittauksessa eikä keskeytystä tarvitse erikseen pyytää, koska ulosmitattuja varoja ei voida tilittää ennen kuin päätös on lainvoimainen.

Tuomioistuin voi käsittelemänsä valituksen tai yksipuolista tuomiota koskevan takaisinsaantihakemuksen johdosta kieltää lainvoimaa vailla olevan tuomion tai yksipuolisen tuomion täytäntöönpanon tai määrätä sen keskeytettäväksi. Tuomioistuin voi myös määrätä, että jo suoritettu täytäntöönpanotoimi on peruutettava. Toimitettu häätö voidaan määrätä peruutettavaksi vain painavasta syystä. (UK 2 luku 13 § 1 mom.).

Kihlakunnanvoutia tulee tarvittaessa kuulla keskeytysmääräyksen vuoksi. Ulosottomiehen kuuleminen täytäntöönpanon tilasta ja muista keskeytysarviointiin vaikuttavista seikoista on paikallaan. Kuuleminen voitaisiin toimittaa

vapaamuotoisesti, esimerkiksi puhelimitse. Jotta kuuleminen ei viivästyttäisi keskeytysmääräyksen antamista kiireelliseksi tai epäselväksi katsotuissa tilanteissa, voitaisiin käytännössä menetellä niin, että keskeytysmääräys annetaan ensiksi ja ulosottomiehen kuulemisen jälkeen sitä tarvittaessa muutetaan tai se peruutetaan. (UK 2 luku 13 § 2 mom., HE 83/2006 vp, s. 39).

Keskeytysmääräyksen antamisesta ja sen vaikutuksesta täytäntöönpanoon on muutoin soveltuvien osin voimassa, mitä UK 10 luvun 20–26 §:ssä säädetään.

Tuomioistuin voi palauttaessaan tai siirtäessään asian alempaan tuomioistuimeen määrätä, että jo toimitettu täytäntöönpano pysyy voimassa, kunnes alempi tuomioistuin on ratkaissut asian ja uuden ulosottooperusteen nojalla haetaan täytäntöönpanoa. (UK 2 luku 14 §).

Jos ulosottooperuste kumotaan tai se raukeaa, ulosottoasian vireilläolo päättyy ja ulosottomiehen tulee suorittaa peruuttamistoimet, vaikka myöhemmästä tuomiosta haetaan muutosta, jollei tuomioistuin ole kieltänyt peruuttamista tai määrännyt sitä keskeytettäväksi. Häätö peruuntuu kuitenkin vasta, kun myöhempi tuomio on lainvoimainen. (UK 2 luku 15 §).

5.2 Verotäytäntöönpanolain mukaiset kiellot ja keskeytykset

Verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetun lain (706/2007), mukaan sanottua lakia sovelletaan julkiseen saatavaan, joita ovat

- 1) vero ja julkinen maksu sekä niille säädetty viivästyskorko ja korotus;
- 2) muu julkisoikeudellinen tai siihen rinnastettava saatava, joka 3 §:n mukaan saadaan periä ulosotossa ilman ulosottokaaren 2 luvun 2 §:ssä tarkoitettua ulosottooperustetta (suora ulosottokelpoisuus).

Lain 8 §:n mukaan verotäytäntöönpanolakia noudatetaan julkisen saatavan ulosotossa soveltuvien osin, mitä ulosottokaareissa säädetään maksuvelvoitteen täytäntöönpanosta. Sanotun lain 4 §:n mukaan jollei muualla laissa toisin

säädettä, julkinen saatava saadaan periä ulosotossa, vaikkei saatavan määrääminen tai maksuunpano ole tullut lainvoimaiseksi.

Verotäytäntöönpanolain keskeytyssäännökset koskevat julkisen saatavan ulosmittauksen, myynnin ja tilityksen kieltämistä tai keskeyttämistä julkisen saatavan perustetta koskevan muutoksenhaun johdosta. (VeroTPL 12 ja 13 §).

Muutoksenhakuviranomainen, joka käsittelee julkisen saatavan määräämistä tai maksuunpanoa koskevaa säännönmukaista valitusta tai perustevalitusta taikka verotusta tai ennakkoperintää koskevaa oikaisuvaatimusta tulee kieltää saatavan ulosotto tai määrätä se keskeytettäväksi, jollei valitus tai oikaisuvaatimus ole ilmeisen aiheeton. (VeroTPL 12 §).

Veronkantolain 66 §:n mukaan tässä laissa tarkoitettuihin Verohallinnon tehtävään kuuluviin asioihin ei sovelleta verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetun lain perustevalitusta koskevia säännöksiä. Perustevalitusta koskevia säännöksiä ei sovelleta arvonnisäverolaissa ja arpajaisverolaissa tarkoitettuihin asioihin, kiinteistöverotuksessa, valmisteverotuslaissa, autoverolaissa säädettyihin veroihin eikä tullilaissa säädettyyn menettelyyn. (HE 29/2016 vp, s. 97 ja VeronkantoL 66 §). Verotäytäntöönpanolain perustevalitusta koskevat säännökset 9–11 §:t eivät siis sovellu edellä mainittuihin veroihin.

Ulosmitatun omaisuuden myynti ja tilitys tulee keskeyttää, jos ulosmitattuna on kiinteistö taikka asunto-osakkeet tai muutoksenhaku koskee veron tai maksun korotusta, ellei täytäntöönpanon jatkamiselle ole painavia syitä. (VeroTPL 13 § 1 mom.). Hallituksen esityksessä todetaan, että tällaisen omaisuuden myynti on sallittua vasta, kun saatava on lainvoimaisesti määrätty tai maksuunpantu. Mitä tulee täytäntöönpanon jatkamiselle painavista syistä, esityksessä todetaan, että selvää on, ettei ulosottomiehen tarvitse keskeyttää myyntiä silloin, kun myynti on joka tapauksessa toimitettava muun saatavan perimiseksi. (HE 83/2006 vp, s. 90–91).

Omaisuuuden myynti saadaan keskeyttää vain painavasta syystä, jos ulosmitatun omaisuuden arvo alentuu nopeasti tai omaisuuden hoitokulut ovat korkeat taikka jos huutokaupasta on julkaistu myynti-ilmoitus. (VeroTPL 13 § 2 mom.). Kun ulosottoylitarkastaja on ulosmitannut arvokasta irtainta omaisuutta ja muutoksenhaun kestänyt pitkään, omaisuuden arvo on voinut alentua huomattavasti. Ongelmatilanteista voidaan mainita arvoautot ja isot veneet, joiden arvo voi laskea ajan kanssa huomattavasti ja joista suuret veneet ovat kalliishoitoista omaisuutta. (Stenius, I, Verotus s. 422).

Ulosottomiehen tulee keskeyttää täytäntöönpano, jos velallinen asettaa ulosottomiehelle vakuuden julkisen saatavan maksamisesta (VeroTPL 14 §). Vakuus voidaan määrätä asetettavaksi, jos saamisen perintä tai ulosottaminen saattaisi vaarantua. Vakuuden asettamisen tarpeellisuutta harkittaessa huomiota tulisi kiinnittää velallisen toiminnan luonteen lisäksi myös muun muassa saatavan määrään. (HE 78/1998 vp. s. 2).

Täytäntöönpanon kieltä ja keskeytystä pyydetään muutoksenhakuviranomaiselta. Tämä on pääsääntö. Kuitenkin velallinen, jonka omaisuutta on ulosmittattu, voi vaihtoehtoisesti pyytää keskeyttämistä myös ulosottomiehellä viikon kuluessa ulosmittauksesta. Keskeytystä voi hakea myös suullisesti. Määräaika lasketaan siitä, kun velallinen on saanut tiedon ulosmittauksesta. (VeroTPL 15 § 1 ja 2 mom. ja UK 11 luku 6 § 2 mom., HE 83/2006 vp. s. 15 ja 92).

Tarvittaessa muutoksenhakuviranomainen voi määrätä, että suoritettu täytäntöönpanotoimi on peruutettava. Keskeytysmääräys on voimassa, kunnes asia on lainvoimaisesti ratkaistu, jollei muutoksenhakuviranomainen toisiin määrää. Keskeytysratkaisuun ei saa erikseen hakea muutosta. (VeroTPL 16 ja 17 §).

Keskeytysmääräyksen antamiseen sovelletaan soveltuvin osin, mitä keskeytyksestä säädetään UK 10 luvun 20 ja 22 §:ssä, 23 §:n 2 momentissa sekä 24 ja 26 §:ssä.

Verohallinnon mukaan täytäntöönpanon kieltäminen koskee veroa, jonka täytäntöönpanotoimia ei ole vielä tehty eli Verohallinto ei ole lähettänyt veroa

ulosottoviranomaisen perittäväksi. Täytäntöönpanon keskeyttäminen koskee veroa, jonka täytäntöönpanotoimet on jo aloitettu ulosotossa. Keskeytysmääräys on muutoksenhakuviranomaisen määräys siitä, että muutoksenhaun kohteena olevan veron täytäntöönpano kielletään tai keskeytetään. Näin ollen keskeytysmääräys sisältää sekä kiellon että keskeytyksen. (Vero, 2023)

Verohallinnon mukaan täytäntöönpanon keskeyttäminen tarkoittaa käytännössä sitä, että oikaisuvaatimuksen käsittelyn aikana vero ei mene ulosottoon tai jo käynnistynyt ulosotto keskeytetään. Verolle kertyy viivästyskorkoa keskeytyksen ajalta veron alkuperäisestä eräpäivästä maksupäivään asti. Veronpalautuksia ei voida käyttää jäännösverojen maksuksi. (Vero,2023).

Verohallinnon mukaan ulosotto voidaan keskeyttää joko kokonaan tai rajoitustusti. Jos veron periminen keskeytetään kokonaan, vero ei mene ulosottoon eikä veroon käytetä veronpalautuksia eikä Verohallinnolle tehtyjä maksuja. Tämä silloin, kun veroa ei ole ehditty lähettää ulosottoon. Jos veron periminen keskeytetään rajoitettusti, veronpalautuksia ja muita maksuja voidaan käyttää veroon, vero voidaan lähettää ulosottoon, ja myös muuta omaisuutta voidaan ulosmitata. Ulosottoviranomainen ei kuitenkaan saa myydä ulosmitattua omaisuutta ennen kuin asia on lopullisesti ratkaistu. (Vero, 2023).

Korkein hallinto-oikeus on verotusta koskevassa välipäätöksessään rajoittanut keskeytysmääräystä.

KHO 31.7.2020 H249/2020: Yritys oli hakiessaan muutosta elinkeinotulon verotusta verovuosilta 2007–2014 koskevaan hallinto-oikeuden päätökseen pyytänyt hallinto-oikeuden päätöksessä ja sen perusteella tehdyissä verotuksen oikaisu päätöksissä tarkoitettujen verojen, veronkorotusten ja viivästysseurauksien keskeytysmääräystä, kunnes korkein hallinto-oikeus on ratkaissut asian. Korkein hallinto-oikeus antoi keskeytysmääräyksen kyseisten veroerien osalta, kunnes hallinto-oikeuden päätöksestä tehty muutoksenhaku on ratkaistu tai asiassa toisin määrätään. Määräys annettiin rajoituksin, että yrityksen omaisuutta saadaan ulosmitata, mutta ei myydä.

5.3 Keskeytykset kansainvälisten täytäntöönpanoperusteiden osalta

Kihlakunnanvouti voi joutua keskeyttämään täytäntöönpanon ulkomaisten täytäntöönpanoperusteiden osalta Bryssel I -asetuksen tai eurooppalaisessa vähäisten vaatimusten menettelyssä ja eurooppalaisessa maksamismääräysmenettelyssä taikka eurooppalaisesta täytäntöönpanoperusteesta annetun asetuksen perusteella. (Bryssel I – TPL 6.1; Laki eurooppalaisesta vähäisiin vaatimuksiin sovellettavasta menettelystä, 753/2008) 6 §; Laki eurooppalaisesta maksamismääräysmenettelystä, 754/2008, 8 §; Laki riitauttamattomia vaatimuksia koskevasta eurooppalaisesta täytäntöönpanoperusteesta, 825/2005) 6 §:n 2 momentti)

Bryssel I-asetus

Jos asiassa on haettu toisessa jäsenvaltiossa annetun tuomion täytäntöönpanosta kieltäytymistä, voi vastaanottavan jäsenvaltion tuomioistuin sen henkilön hakemuksesta, jota vastaan täytäntöönpanoa haetaan, keskeyttää täytäntöönpanomenettelyn kokonaan tai osittain (Bryssel I asetus 44(1)(c) artikla). Bryssel I -TPL 8 §:n mukaan täytäntöönpanosta kieltäytymistä koskeva hakemus on tehtävä toimivaltaiselle tuomioistuimelle kolmen viikon määräajassa. Pelkkä hakemus ei siis keskeytä täytäntöönpanoa, jos tuomioistuin ei anna sitä tarkoittavaa määräystä. Säännöksellä tarkoitetaan sitä, että kun kieltäytymisperusteisiin on vedottu ja sitä koskeva hakemus (mainitun asetuksen 46 artikla) on tehty, keskeytysmääräys voidaan antaa. Velalliselta voidaan myös vaatia vakuutta keskeyttämisestä.

Bryssel I -asetuksen 44(2) artiklan mukaan vastaanottavan jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen on keskeytettävä täytäntöönpano, jos tuomion täytäntöönpanontavuus keskeytyy alkuperäisessä jäsenvaltiossa. Suomessa on omaksumattu linja, jonka mukaan keskeytystä koskeva toimivalta kuuluu kihlakunnanvoudille. Kihlakunnanvoudin on keskeytettävä täytäntöönpano, jos tuomio ei ole enää täytäntöönpanokelpoinen siinä valtiossa, jossa se on annettu (Bryssel I -TPL 6.1 §). Täytäntöönpano keskeytetään siihen saakka, kunnes tuomio on jälleen täytäntöönpanokelpoinen. Jos tuomio tulee kumotuksi tai raukeaa,

sovelletaan UK 2 luvun 15–17:n säännöksiä. Täytäntöönpanon vastaajan tulee tehdä asiaa koskeva hakemus ulosottomiehelle ja esittää asianmukaisella asiakirjalla, että tuomion täytäntöönpanokelpoisuus on keskeytynyt alkuperävaltiossa. (Linna, 2018, s. 225).

Eurooppalaiset yhtenäismenettelyt

Vähäisiä vaatimuksia koskeva menettely

Vähäisiä vaatimuksia koskevan asetuksen 23 artikla koskee täytäntöönpanon keskeyttämistä ja rajoittamista. Jos vähäisiin vaatimuksiin sovellettavassa menettelyssä annettuun tuomioon on haettu muutosta ja jos muutoksenhaku on vielä mahdollista, täytäntöönpanevan jäsenvaltion toimivaltainen tuomioistuin tai viranomainen voi vastaajan hakemuksesta a) rajoittaa täytäntöönpanon turvaamistoimiin, b) vaatia vakuutta tai c) poikkeuksellisissa olosuhteissa keskeyttää täytäntöönpanon.

Kyseistä 23 artiklaa sovelletaan myös silloin, kun täytäntöönpantavana on toisessa EU-valtiossa vähäisten vaatimusten menettelyssä Suomessa annettu tuomio. (asetuksen 15(2) artikla).

Näin ollen, jos muutosta tai uudelleen tutkintaa vähäistä vaatimusta koskevassa asiassa on haettu toisessa jäsenvaltiossa tai Suomessa Helsingin käräjäoikeudessa, Helsingin hovioikeudessa tai Korkeimmassa oikeudessa, kihlakunnanvoudilla on vastaajan hakemuksesta oikeus tehdä edellä mainitut rajoitukset tai keskeyttää täytäntöönpano. Keskeytys ja rajoittaminen toteutetaan ulosottomiesasteessa ilman tuomioistuimen määräystä. Ulosottomiesportaassa toteutettava täytäntöönpanon keskeyttäminen tai rajoittaminen ei estä sitä, että muutoksenhakemusta tai uudelleen tutkimista käsittelevä tuomioistuin voi myös antaa keskeytysmääräyksen lainvoimaa vailla olevan tuomion täytäntöönpanon keskeyttämiseksi UK 2 luvun 13 §:n nojalla.

Asetuksen 23 artiklan mukaisella turvaamistoimella tarkoitetaan sitä, että ulosmittauksen sijasta velkojan intressi turvataan takavarikon lailla. Kyseessä ei

kuitenkaan ole varsinainen OK 7 luvun 1 §:ssä tarkoitettu takavarikko, vaan pikemminkin UK 4 luvun 1 §:ssä tarkoitettu turvaava ulosmittaus. Ulosmittauksen muuttaminen turvaavaksi ulosmittaukseksi merkitsee sitä, ettei asiassa edetä. Ulosmittaus on niin sanotusti vakuusluonteinen. (Linna, 2018, s. 227–229).

Eurooppalainen maksamismääräysmenettely

Eurooppalaisen maksamismääräysasetuksen 23 artikla koskee täytäntöönpanon keskeyttämistä ja rajoittamista. Se on identtinen vähäisten vaatimusten menettelyasetuksen 23 artiklan kanssa.

Maksamismääräysasetuksessa todetaan, että toisin kuin vähäisten vaatimusten menettelyn osalta, maksamismääräysmenettelyä koskevan asetuksen 23 artikla on vain vähimmäissääntelyä. Näin ollen säännöksen rinnalla voidaan soveltaa myös kansallisen lain mukaisia menettelyitä täytäntöönpanon keskeyttämiseksi tai rajoittamiseksi.

Eurooppalaista maksamismääräystä koskevan asetuksen 23 artiklan mukaan, jos vastaaja on pyytänyt maksamismääräyksen uudelleen tutkimista, täytäntöönpanevan jäsenvaltion toimivaltainen tuomioistuin tai viranomainen voi vastaajan pyynnöstä a) rajoittaa täytäntöönpanomenettelyn turvaamistoimiin, b) vaatia vastaajalta vakuutta tai c) poikkeuksellisissa olosuhteissa keskeyttää täytäntöönpanon. Toimivaltainen viranomainen täytäntöönpanon rajoittamista tai keskeyttämisestä koskevassa asiassa on kihlakunnanvouti (Laki eurooppalaisesta maksamismääräysmenettelystä 8 §). Maksamismääräysasetus ei estä tuomioistuinta antamasta normaaliin tapaan keskeytysmääräystä uudelleen tutkimispyyntöä käsiteltäessä. (Linna, 2018, s 230–231).

Eurooppalainen täytäntöönpanoperuste

Myös eurooppalaisesta täytäntöönpanoperusteesta annetussa asetuksessa säädetään ulosottomiesportaen oikeussuojatoimista. Kyseinen asetus soveltuu riitauttamattomia vaatimuksia koskeviin tuomioihin ja eräisiin muihin asiakirjoihin, jotka on vahvistettu eurooppalaisiksi täytäntöönpanoperusteiksi siinä valtiossa, jossa ne on annettu. Vahvistamisen kautta kyseisestä asiakirjasta tulee suoraan täytäntöönpantavissa oleva eurooppalainen täytäntöönpanoperuste. Eksekvaturimenettelyä eli täytäntöönpanokelpoiseksi vahvistamista täytäntöönpanovaltiossa ei tarvita.

Kyseisen asetuksen 23 artikla koskee täytäntöönpanon lykkäämistä ja rajoittamista. Artiklan mukaan jos velallinen on hakenut eurooppalaiseksi täytäntöönpanoperusteeksi vahvistettuun tuomioon muutosta tai pyytänyt sen uudelleen tutkimista taikka on hakenut eurooppalaisen täytäntöönpanoperusteen vahvistavan todistuksen oikaisua tai peruuttamista asetuksen 10 artiklan mukaisesti, täytäntöönpanevan jäsenvaltion toimivaltainen tuomioistuin tai viranomainen voi vastaajan hakemuksesta a) rajoittaa täytäntöönpanomenettelyn turvaamistoimiin, b) vaatia täytäntöönpanon edellytykseksi tuomioistuimen tai kihlakunnanvoudin vaatiman vakuuden asettamisen taikka c) poikkeustapauksissa keskeyttää täytäntöönpanomenettelyn. Toimivalta täytäntöönpanon lykkäämistä tai rajoittamista koskevassa asiassa on kihlakunnanvoudilla (Laki riitauttamattomia vaatimuksia koskevasta eurooppalaisesta täytäntöönpanoperusteesta 6 §). (Linna, 2018, s. 231–232).

6 ULOSOTTOMIEHEN ANTAMA KESKEYTYSMÄÄRÄYS

Ulosottomiehellä tarkoitetaan tässä kihlakunnanvoudtia. Kihlakunnanvoudilla on yksinomainen toimivalta keskeyttää täytäntöönpano. (UK 1 luku 9 § 9 kohta).

Kihlakunnanvoudi saa keskeyttää täytäntöönpanon itseoikaisua koskevaa harjintaa varten. (UK 10 luku 19 § 1 mom.). Kihlakunnanvoudin on myös keskeytettävä täytäntöönpano, jos osoitus täytäntöönpanoriitakanteen nostamiseen on annettu. (UK 10 luku 19 § 2 mom.). Käytännössä täytäntöönpano myös keskeytetään niiden saamisten osalta, joissa velallinen esittää väitteen täytäntöönpanoa vastaan eikä väite ole perusteeton. (H6, 10.1.2024 ja UK 3 luku 28 §).

Ulosotto voidaan keskeyttää tai peruuttaa, jos hakija ei ole ilmoittanut ulosottomiehelle maksusuorituksia, jotka hän on saanut muutoin kuin ulosoton kautta. (UK 3 luku 3 § 2 mom.).

Velallinen, jonka omaisuutta on ulosmitattu veron, julkisen maksun tai muun julkisoikeudellisen saatavan perimiseksi, voi pyytää keskeyttämistä myös ulosottomieheltä viikon kuluessa ulosmittauksesta. Keskeytystä voi hakea myös suullisesti. Määräaika lasketaan siitä, kun velallinen on saanut tiedon ulosmittauksesta. (VeroTPL 15 § 1 ja 2 mom.).

Jos ulosottoperusteena on riita-asiassa annettu tuomio ja velallinen on alaikäinen (alle 18-vuotias), ulosottomiehen on tehtävä ilmoitus (vireilletuloilmoitus) holhousviranomaiselle mahdollisia holhoustoimesta annetun lain 91 §:ssä tarkoitettuja toimia varten. Ilmoitusta ei tehdä vahingonkorvaussaatavasta. Ulosottomies keskeyttää täytäntöönpanon tarpeellisen ajan. Holhousviranomainen ottaa yhteyttä alaikäisen huoltajiin ja selvittää sitä, minkä vuoksi alaikäinen on joutunut maksuvelvolliseksi. Täytäntöönpano olisi keskeytyneenä sen aikaa. Käytännössä tämä vie muutaman viikon. Ilmoitus koskee myös verotäytäntöönpanolain mukaista veroa tai muuta siihen rinnastettavaa julkista saatavaa. Jos alle 15-vuotiaalta haetaan ulosottoteitse julkista saatavaa, kuten erilaisia hoitomaksuja, ulosottomiehen tulisi pyytää hakijaa tarkistamaan alaikäisen maksuvelvollisuus. (UK 3 luku 113 § 1 mom., VeroTPL 7 §, HE 83/2006 vp. s. 24–26).

Ulosottomiehen on myös keskeytettävä tilitys, kun 1) asianomainen muussa kuin 14 §:ssä tarkoitetussa asiassa (tietyt ulosottomyynnin toimet), hakee tai

ilmoittaa hakevansa muutosta toimeen, joka vaikuttaa jakoon tai tilitykseen; 2) sivullinen väittää, että ulosmittaus loukkaa hänen oikeuttaan; 3) ostaja vaatii hinnanalennusta tai kaupan kumoamista; tai 4) ulosottomies havaitsee, että tilitys tekisi tyhjäksi sellaisen henkilön oikeuden muutoksenhakuun, joka ilmeisesti on tietämätön oikeuksiinsa vaikuttavasta täytäntöönpanotoimesta.

Tilitystä saadaan jatkaa, jollei asianomaisella selvästikään ole oikeutta hakea muutosta taikka jos väite tai vaatimus on selvästi perusteeton. Ulosottomies saa edellyttää kirjallista keskeytysvaatimusta, jos se on olosuhteet huomioon ottaen aiheellista.

Tilitys on keskeytyneenä kolme viikkoa keskeytysvaatimuksen esittämisestä tai ulosottomiehen 1 momentin 4 kohdan nojalla tekemästä päätöksestä taikka erityisestä syystä ulosottomiehen määräämän tätä pitemmän ajan. Kertyneet varat saadaan kuitenkin tilittää vakuutta vastaan. Asianomaiselle on ilmoitettava keskeytyksen viimeinen voimassaolopäivä. Kihlakunnanvouti myös ilmoittaa tilityksen keskeytyksestä lausunnossaan käräjäoikeudelle velallisen muutoksenhakemuksesta. (UK 11 luku 11 §). Ulosottomiehen keskeytyspäätökseen ei saa hakea erikseen muutosta. (UK 10 luku 25 §).

7 TUOMIOISTUIMEN ANTAMA KESKEYTYSMÄÄRÄYS ULOSOTTOMENETTELYN OSALTA

Tuomioistuin, joka käsittelee ulosottovalitusta tai täytäntöönpanoriitaa, voi asianosaisen pyynnöstä tai omasta aloitteestaan antaa keskeytysmääräyksen. (UK 10 luku 20 §).

Keskeytysmääräys on voimassa sen ajan, kun pääasian käsittely kestää määräyksen antaneessa tuomioistuimessa. Voimassaoloaikaa saadaan lyhentää tai pidentää, kuitenkin enintään, kunnes annettava pääasialkaisu tulee

lainvoimaiseksi tai ylempi tuomioistuin antaa asiassa uuden määräyksen. (UK 11 luku 23 §).

Keskeytyspyyntö on ratkaistava heti. Se saadaan antaa väliaikaisesti vastapuolta kuulematta. Keskeytysmääräyksestä, sen muuttamisesta ja asiassa annetusta ratkaisusta on heti ilmoitettava asianomaiselle ulosottomiehelle. Ulosottovalitus ei sellaisenaan keskeytä täytäntöönpanoa, ellei laissa toisin säädetä tai tuomioistuin anna keskeytysmääräystä. Jos valituskirjelmässä pyydetään täytäntöönpanon keskeyttämistä, asianomaisen kihlakunnanvoudin tulee viipymättä toimittaa keskeytystä koskeva lausuntonsa käräjäoikeuteen. Tuomioistuimen keskeytysmääräykseen ei saa hakea muutosta. Lopullisen varojen tilityksen jälkeen voidaan tuomioistuimessa tutkia ainoastaan itse tilityksessä oleva virhe. (UK 10 luku 20 § 1–2 mom., UK 10 luku 25 §, UK 11 luku 10 § ja UK 11 luku 1 § 2 mom.).

Ulosottokäytännössä tuomioistuin hyvin harvoin antaa viran puolesta keskeytysmääräyksen. Keskeytysmääräys edellyttää lähes aina asianosaisen pyyntöä. Kihlakunnanvoudi voi puoltaa keskeytyspyyntöä tai esittää keskeytyspyynnön hylkäämistä. Tuomioistuin ei ole kuitenkaan sidottu kihlakunnanvoudin kantaan siinä tapauksessa, että kihlakunnanvoudi esittää keskeytyspyynnön hylkäämistä. (H6, 10.1.2024).

Kihlakunnanvoudi antaa velallisen keskeytystä koskevaan vaatimukseen lausuntonsa joko heti tai varsinaisen lausuntonsa yhteydessä, jos lausunto voidaan viipymättä toimittaa käräjäoikeuteen. Tällöin täytäntöönpano pidetään tosiasiallisesti keskeytyneenä, kunnes käräjäoikeus on ratkaissut keskeytysvaatimuksen. Varojen tilitys voidaan kuitenkin keskeyttää UK 6 luvun 15 §:n nojalla. (H6, 10.1.2024).

Jos ulosmitatun omaisuuden arvo alentuu nopeasti tai omaisuuden hoitokulut ovat korkeat taikka jos huutokaupasta on julkaistu myynti-ilmoitus, myynti saadaan keskeyttää vain, jos siihen on painava syy tai jos kahdessa ensin mainitussa tapauksessa asetetaan vakuus kulujen ja vahingon korvaamisesta. (UK 10 luku 21 §). Kihlakunnanvoudin on syytä tuoda esiin edellä mainitut seikat,

koska tuomioistuin ei ole selvillä täytäntöönpanon vaiheesta. Muutoksenhaku-prosessin aikana irtaimen omaisuuden arvo voi laskea nopeasti, varsinkin henkilöautojen. Omaisuus voi myös olla hyvin kallishoitoista, esimerkiksi alusten ja isojen veneiden vartiointi-, säilytys- ja huoltokustannukset. (H6, 10.1.2024).

Tuomioistuimen tulee keskeytysmääräyksen antamista ja sisältöä harkittaessa ottaa huomioon täytäntöönpanon vaihe, todennäköisyys valituksen tai kanteen hyväksymiselle, keskeytyksestä tai täytäntöönpanon jatkamisesta osapuolille aiheutuva mahdollinen haitta sekä muut vastaavat seikat. (UK 10 luku 21 §).

Turun KO 31.12.1998 nro 9999, 98/8273. Valittajan vaatimus täytäntöönpanotoimien keskeyttämisestä siten, että takavarikoidut autot olisi luovutettava valittajan käyttöön välittömästi, hylättiin. Käräjäoikeus kiinnitti perusteluissaan huomiota mm. valituksen todennäköiseen menestymismahdollisuuteen, ajoneuvojen vaurioitumisriskiin, arvon alentumiseen päivittäisessä käytössä, velkojan saatavan suuruuteen ja vaatimuksen ylimitoitukseen kahden auton osalta.

8 KESKEYTYSMÄÄRÄYKSEN SISÄLTÖ

UK 10 luvun 22 §:n mukaan Keskeytysmääräyksessä täytäntöönpano voidaan osittain tai kokonaan keskeyttää seuraavasti:

1) määräys rajoitetaan koskemaan osaa ulosottooperusteessa asetetuista velvoitteista tai osaa vaatimuksen määrästä; 2) määräys rajoitetaan koskemaan tiettyä omaisuutta; 3) määräyksessä sallitaan omaisuuden ulosmittaus, mutta kielletään myynti tai varojen tilitys; 4) määräys annetaan muulla tavalla osittaisena.

Erityisestä syystä tuomioistuin voi määrätä, että jo suoritettu täytäntöönpanotoimi on peruutettava tai että keskeytys edellyttää ulosottomiehelle asetettua vakuutta hakijan saatavasta tai keskeytyksestä vastapuolelle mahdollisesti aiheutuvista kuluista ja vahingosta.

Keskeytysmääräys voidaan ensinnäkin antaa totaalisenä, jolloin kaikki sitä koskeva täytäntöönpano keskeytetään. Ulosottomies peruuttaa toimet vain, jos niin erikseen määrätään keskeytysmääräyksessä. Rajoittamaton keskeytysmääräys toistuvaistulon uloskittauksessa merkitsee maksukiellon peruuttamista. (HE 83/2006 vp., s. 68, KKO:2007:51, Oikeuskanslerin viraston päätös 8.3.2018 Dnro OKV/1276/1/2017). Rajoittamaton keskeytysmääräys estää myös pankkitilille kertyneiden varojen ulosmittauksen.

Ulosottokäytännössä tuomioistuin on keskeyttänyt ulosmitatusta omaisuudesta kertyvien tai ulosmitattujen rahavarojen tilityksen. Harvemmin kärjäoikeus on määrännyt vakuutta keskeytyksen ehdoksi. (H6, 10.1.2024).

Tuomioistuimen keskeytysmääräys on voimassa toistaiseksi, kunnes pääasian käsittely (esimerkiksi ulosottovalitus) päättyy. Tuomioistuin voi kuitenkin lyhentää tai pidentää määräyksen voimassaoloaikaa, kunnes pääasian ratkaisu tulee lainvoimaiseksi tai ylempi tuomioistuin antaa asiassa uuden määräyksen. Määräyksen antanut tuomioistuin voi muuttaa, peruuttaa tai antaa uuden määräyksen. (UK 10 luku 23 §).

Usein ongelmia aiheuttaa se, että kärjäoikeus on keskeyttänyt täytäntöönpanon siihen saakka, kunnes ulosottovalitus on ratkaistu. Tällöin täytäntöönpanoa tulisi kärjäoikeuden sanamuodon mukaan jatkaa ja kertyneet varat tilittää velkojille, vaikka kärjäoikeuden ratkaisuun ei ole ehditty hakea hovioikeudesta muutosta. Varojen tilitys tekee tyhjäksi muutoksenhaun. Ulosottokäytäntö vaihtelee tässä tilanteessa. Jotkut ulosottomiehet tilittävät varat heti. Toiset odottavat kuitenkin päätöksen lainvoimaisuutta. (H6, 10.1.2024). Selkeintä olisi näin ollen, että tuomioistuin antaa keskeytysmääräyksen siihen saakka, kunnes ratkaisu on lainvoimainen.

KKO 2014:28 Hovioikeus oli jättänyt velallisen kärjäoikeuden ulosottovalitusasiassa antamaa päätöstä koskeneen valituksen tutkimatta sillä perusteella, että muutoksenhaun kohteena olleet ulosmitatut rahavarat oli valituksen ollessa hovioikeudessa vireillä tilitetty velkojille ja varojen tilitys siten saatettu loppuun. Korkein oikeus totesi, että käytännössä täytäntöönpanon keskeyttäminen

pääsääntöisesti edellyttää myös ulosottoasioissa asianosaisen vaatimusta. Kun kysymys on ulosottoasiasta, jossa täytäntöönpano on jo edennyt niin pitkälle, että ulosmitattujen varojen tilitys on odotettavissa, voidaan perustellusti edellyttää, että muutoksenhakija suojaa etujaan pyytämällä keskeytysmääräyksen antamista.

Keskeytyspäätökseen ei saa hakea erikseen muutosta. Keskeytysmääräys ei siis saa lainvoimaa eikä oikeusvoimaa. Näin ollen, vaikka keskeytyspyyntö on hylätty, asianosainen voi hakea keskeytystä uudelleen. (UK 1 luku 25 §).

9 MUITA ULOSOTTOON LIITTYVIÄ KESKEYTYSMÄÄRÄYKSIÄ

Täytäntöönpanon keskeyttämistä käytetään myös muissa insolvenssioikeuden kuuluvissa menettelyissä.

Konkurssi

KonkL 3 luvun 6 §:n 1 momentilla on erilainen keskeytysfunktio kuin ulosotto-kaareissa säädetyillä keskeytysäännöksillä. Konkurssilaissa on kyse velkojien kilpailun tasaamiseksi tarvittavasta ns. rauhoitusajasta.

Jos konkurssipesään kuuluvaa omaisuutta on ulosmitattu ennen konkurssin alkamista, täytäntöönpano on keskeytettävä sekä ulosmitattu omaisuus ja mahdollisesti kertyneet rahavarat on luovutettava konkurssipesälle, jollei konkurssipesä vaadi täytäntöönpanon jatkamista konkurssipesän lukuun (KonkL 3 luku 6 § 1 mom.). Säännös tarkoittaa sitä, että konkurssipesä tulee ulosotto-asiaan hakijaksi ja ulosotosta kertyneet varat tilitetään konkurssipesälle. (Könkkölä & Linna, 2013, s. 187–188).

Konkurssin alettua konkurssipesään kuuluvaan omaisuuteen ei saa kohdistaa mitään ulosottoa ja täytäntöönpano on keskeytettävä. Ulosottoaaren 3 luvun 97 §:n mukaan konkurssin alkaessa vireillä oleva maksuvelvoitetta

koskeva ulosottoasia, jonka täytäntöönpanoa ei voida konkurssin vuoksi jatkaa, pysyy vireillä enintään konkurssin alkamista seuraavan kuuden kuukauden ajan. Ulosottoasian täytäntöönpanoa jatketaan, jos konkurssi tätä ennen peruuntuu, raukeaa tai muuten lakkaa. Mikäli konkurssi jatkuu konkurssin alkamista seuranneen kuuden kuukauden ajan kulumisen jälkeen, ulosotossa vireillä pysyneet asiat palautetaan hakijalle konkurssiesteellä (KonkL 3 luku 5 §, UK 3 luku 97 §; Kumpuselkä, 2020, s. 31)

KKO 2009:34 (Ään.) Ulosottomies oli sivuuttanut keinotekoisen järjestelyn ja ulosmitannut ulosottovelallisen veloista yhtiön omistaman kiinteistön. Yhtiön täytäntöönpanoriitakanne paremmasta oikeudesta kiinteistöön oli hylätty lainvoimaisesti hovioikeudessa. Muutaman kuukauden kuluttua kyseinen yhtiö asetettiin konkurssiin. Ulosottomies ei hyväksynyt konkurssipesän KonkL 3:6.1:n perusteella esittämää keskeytysvaatimusta ja jatkoi myyntitoimia. Konkurssipesän ulosottovalitus hylättiin alemmissa asteissa. Korkein oikeus totesi, että KonkL 3:6.1 koskee konkurssin vaikutusta (keskeytys) velallista itseään koskevaan ulosottotäytäntöönpanoon. Ratkaistavana olleessa tapauksessa tilanne oli korkeimman oikeuden mukaan kuitenkin toinen, kun yhtiön konkurssipesä oli vaatinut ulosoton keskeyttämistä. ”Kysymyksessä ovat näin ollen eri velalliset eivätkä A:n ulosottovelkojen saatavat A:lta siten ole sellaisia konkurssisaatavia, joiden perusteella A:n ulosottovelkojat voisivat osallistua konkurssivelkojina kiinteistöyhtiön konkurssimenettelyyn”.

Velkajärjestely

VJL 17 §:ssä ja tarkoitettu ulosmittauskielto tulee voimaan, kun velkajärjestely on alkanut ja väliaikaisesti tuomioistuimen määräyksestä jo hakemuksen saapumisen jälkeen. (VJL 21 §).

Velkajärjestelyn alettua velallisen omaisuutta ei saa ulosmitata velkajärjestelyn piiriin kuuluvasta velasta lukuun ottamatta etuoikeutettua elatusapovelkaa. Kiellon vastainen ulosmittaus on tehoton. Ulosmittaushakemuksen käsittely keskeytetään. Jos ulosmittaus on jo toimitettu, täytäntöönpano on keskeytettävä ja ulosottomiehen on säilytettävä haltuun ottamansa omaisuus. Jos ulosmittaus on jo toimitettu, täytäntöönpano on keskeytettävä ja ulosottomiehen on

säilytettävä haltuun ottamansa omaisuus. Jos ulosmitatun omaisuuden myynnistä on kuulutettu ennen velkajärjestelyn alkamista, omaisuus voidaan myydä ulosottolaissa säädetyssä järjestyksessä, jollei 3 momentista johdu muuta. Ulosottomiehen on säilytettävä ulosmittauksesta kertyneet tai kertyvät rahavarat, kunnes maksuohjelma vahvistetaan tai toisin määrätään. Velallisen palkan, eläkkeen, elinkeinotulon tai muun toistuvaissuorituksen ulosmittaus on kuitenkin voimassa, jollei tuomioistuin toisin määrää. (VJL 17 §). Tämä tarkoittaa toistuvaistulon ulosmittauksessa sitä, että ulosoton maksukielto pysyy voimassa, mutta ulosmittauksesta kertyneet ja kertyvät varat säilytetään ulosottomiehen hallussa, elatusapua lukuun ottamatta, kunnes velallisen maksuohjelma vahvistetaan tai tuomioistuin toisin määrää. Varat, joita ei käytetä lapselle suoritettavaan elatusapuun tai selvittäjän saatavan suorituksiksi, tilitetään velalliselle vasta, kun maksuohjelma on lainvoimaisesti vahvistettu.

Myös muu täytäntöönpano ja ulosottomiehen virka-avun antaminen estyvät, kun velkajärjestely alkaa, ellei toisin ole säädetty. Esimerkiksi velkajärjestelyn alettua ei saa panna täytäntöön päätöstä velallisen häätämisestä hallinnassaan olevasta huoneistosta, jota velallinen käyttää asuntonaan tai jota pääasiallisesti käytetään velallisen elinkeinotoiminnassa, jos häädön perusteena on huoneistosta suoritettavan ennen velkajärjestelyn alkamista erääntyneen vuokran tai muun vastikkeen suorittamatta jättäminen. Kihlakunnanvouti voi antaa osamaksukaupasta annetussa laissa tarkoitettuun tavaran takaisinottoon tai tilitykseen virka-apua vain, jos tavara ei kuulu velallisen perusturvaan eikä velallinen tarvitse sitä elinkeinotoiminnassaan tai jos velkojalle on annettu VJL 15 §:ssä säädetty oikeus käyttää 13 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuja oikeuksiaan. Velallisen perusturvaan kuuluvan omaisuuden takaisinottoon ja tilitykseen ei saa antaa virka-apua, ja vireillä oleva takaisinotto ja tilitys on keskeytettävä, kunnes maksuohjelma vahvistetaan tai toisin määrätään.

Yrityssaneeraus

YrSanL 21 §:ssä tarkoitettu ulosmittauskielto tulee voimaan, kun yrityssaneeraus on alkanut ja väliaikaisesti tuomioistuimen määräyksestä jo hakemuksen saapumisen jälkeen. (YrSanL 22 §).

Yrityssaneerauksessa menettelyn alettua velallisen omaisuutta ei saa ulosmittata maksukiellon piiriin kuuluvasta saneerausvelasta. Kiellon vastainen ulosmittaus on tehoton. Ulosmittaushakemuksen käsittely keskeytetään. Jos ulosmittaus on jo toimitettu, täytäntöönpano on keskeytettävä ja ulosottomiehen on vaadittaessa luovutettava haltuun ottamansa omaisuus ja mahdollisesti kertyneet rahavarat selvittäjälle. Saneerausmenettelyn vireillä ollessa velkoja ei saa siis periä, mutta omaisuuden ulosmittaukset pysyvät voimassa. Kiellot eivät koske YrSanL 32 §:n mukaista uutta eli saneerausmenettelyn aikana syntynyttä velkaa. (YrSanL 21 §; Ruokonen, 2009, s. 42)

Kielto koskee myös muuta täytäntöönpanoa. Menettelyn alettua ei saa panna täytäntöön päätöstä velallisen häätämisestä hallinnassaan olevasta huoneistosta, jota pääasiallisesti käytetään menettelyn kohteena olevassa toiminnassa, jos häädön perusteena on huoneistosta suoritettavan, ennen hakemuksen vireilletuloa erääntyneen vuokran tai muun vastikkeen suorittamatta jättäminen. Myöskään saneerausvelan velkojalle ei saa antaa virka-apua osamaksukaupasta annetussa laissa tarkoitettuun tavaran takaisinottoon tai tilitykseen. Vireillä oleva takaisinotto tai tilitys on keskeytettävä.

Tuomioistuin voi hakemuksen tultua vireille hakijan tai velallisen vaatimuksesta määrätä yrityssaneerailain 17, 19 tai 21 §:ssä tarkoitetun kiellon olemaan väliaikaisesti voimassa jo ennen menettelyn alkamista. (YrSanL 22 §).

10 KESKEYTYKSEN VAIKUTUKSIA ULOSOTTOON

Keskeytysmääräys voidaan antaa rajoittamattomana tai siinä voidaan määrätä, että vain osa ulosottoperusteiden velvoitteista keskeytetään, tai rajoittaa määräys koskemaan vain osaa ulosmitattua omaisuutta, voidaan sallia omaisuuden ulosmittaus ja kieltää omaisuuden myynti tai varojen tilitys. (UK 10 luku 22 §).

Pääsääntöisesti täytäntöönpano jää siihen vaiheeseen, missä se on ollut ennen keskeytystä. Poikkeuksena on toistuvaistulon ulosmittaus, jos keskeytys annetaan rajoittamattomana. Tällöin maksukiello toistuvaistulon maksajalle peruutetaan.

Jos ulosmittaus keskeytetään, ulosmittauksen varmistustoimet jäävät voimaan. Ulosottokaaren 3 luvun 31–36 §:ssä on säädetty ulosmittauksen varmistustoimista. Ulosottoylitarkastaja voi varmistustoimina ottaa ulosmitatut irtaimet esineet haltuunsa ja jollei siitä aiheudu velalliselle tuntuvaa haittaa, esineet voidaan jättää lukittuun tilaan velallisen luokse. Jollei ilmeistä hukkaamisvaaraa ole, esineet voidaan ulosmitatuiksi merkittyinä tai merkitsemättä jättää velallisen haltuun. Jos ulosmitattu omaisuus on sivullisen hallussa, ulosottomiehen tulee ottaa omaisuus haltuunsa taikka kieltää sivullista luovuttamasta omaisuutta muulle kuin ulosottomiehelle. Kihlakunnanvouti saa kuolettaa asiakirjan, jos se on välttämätöntä ulosmittauksen toteuttamiseksi tai varmistamiseksi. Ulosottomiehen tulee ilmoittaa myös asianomaiselle rekisterinpitäjälle UK 4 luvun 22 §:ssä tarkoitetun omaisuuden ulosmittauksesta. Ulosottomiehen tulee varmistaa myös ulosmitatun omaisuuden vuokra- tai muu tulo antamalla suoritusvelvolliselle tätä koskevat maksukiello. Tarvittaessa ulosottomies järjestää muun varmistustoimen ulosmitatun omaisuuden arvon säilyttämiseksi, myynnin turvaamiseksi tai muutoin täytäntöönpanon tarkoituksen toteuttamiseksi. Esimerkiksi velalliselle äitinsä jälkeen tulevan kuolinpesäosuuden, joka sisältää kiinteistön, ulosmittaus voidaan merkitä kyseisen kiinteistön rasiustodistukseen.

Keskeytysmääräys koskee vain niitä ulosottoasioita, joista ulosmittaus on toimitettu. Lausunnossa käräjäoikeudelle ulosottomiehen tulee muun muassa ilmoittaa ulosottoasian asianosaiset. (UK 11 luku 11 §). Jos siis uusille ulosottoasioille ulosmitataan valituksessa koskevaa omaisuutta, keskeytysmääräys ei koske tätä ulosmittausta. Velallinen voi tällöin pyytää tuomioistuinta keskeyttämään myös uuden ulosmittauksen.

Täytäntöönpanon keskeytyksellä on monenlaisia vaikutuksia. Täytäntöönpanon keskeytys, kun ulosmittaus on tehty, keskeyttää täytäntöönpanon ulosmittausvaiheeseen. Ulosottomiehen onkin ulosmittausta toimitettaessa tehtävä kaikki ulosottokaaren 4 luvun 36 §:ssä säännellyt varmistustoimet. Täytäntöönpanon keskeytys, kun myynti on toimitettu, voi haitata sivullisen eli ostajan oikeutta. Riidanalainen omaisuus, jota sivullinen väittää valituksessa omakseen, voidaan ulosmitata uusille ulosottoasioille tai uutta löydettyä omaisuutta ulosmitataan. Keskeytyksen ja käräjäoikeuden valituksen käsittelyn aikana ulosmitatun omaisuuden, varsinkin ajoneuvojen, arvo alenee, omaisuuden hoitokulut voivat olla korkeat ja ulosotossa voi tulla vireille uusia ulosottoasioita, joita keskeytysmääräys ei koske. Velkojalle voi aiheutua vahinkoa omaisuuden hävittämisen, sen arvon alentumisen taikka maksun viivästyksen vuoksi. Toisaalta täytäntöönpanosta voi aiheutua ilman keskeytystä velalliselle haittaa. Yrityksen omaisuuden ulosmittaus voi aiheuttaa yrityksen toiminnan loppumisen, esimerkiksi, kun kuljetusyrityksen käyttöomaisuuteen kuuluvat ajoneuvot on ulosmitattu ja otettu ulosottomiehen haltuun. Ilman keskeytysmääräystä ulosmittauksen loppuun saattaminen voi johtaa yrityksen uusiin maksuvaikeuksiin. Urakkasopimuksen täyttäminen saattaa koneiden ja kaluston tai rahavarojen ulosmittauksen vuoksi estyä ja johtaa yrityksen sopimusrikkomuksesta aiheutuviin korvauksiin. (H6, 1.2.2024).

Tilityksen keskeytys ei estä ulosottomiehen päätöksestä tai toimesta tehdyn valituksen käsittelyä. Tilityksen keskeytys antaa valittajalle oikeussuojaa. Valitus voidaan käsitellä ja jos valitus menestyy ja ulosmittaus kumotaan, ulosmittausta edeltävä tilanne ennallistetaan eli varat palautetaan valittajalle. Keskeytysmääräyksessä usein keskeytetään varojen tilitys ulosottomiehen esityksestä silloin, kun valitus ei ole selvästi perusteeton. (H6, 1.2.2024).

Ulosoton vakuudet antavat suojaa ulosoton asianosaisille. Vakuuksina tulevat kysymykseen pääasiallisesti velallisen asettama torjuntavakuus ei-lainvoimaisen maksutuomion täytäntöönpanossa, turvaamistoimen täytäntöönpanossa ja verotäytäntöönpanossa sekä velkojan asettama tilitysvakuus, kun ulosotto-peruste ei ole lainvoimainen, ja hakijavakuus turvaamistoimissa. (UK 2 luku 5 §, 8 luku 2 § ja 3 §, VerotPL 14 §).

11 ERITYISIÄ KYSYMYKSIÄ TÄYTÄNTÖÖNPANON KESKEYTYKSIKSIÄ

Tässä luvussa käsitellään täytäntöönpanoon liittyviä keskeytyksiä, joihin ei ole viitattu edellisissä luvuissa.

Jos henkilöyhtiö ja yhtiömies (ay ja ky) ovat vastuussa saatavasta ja keskeytysmääräys koskee yhtiötä, yhtiöön kohdistuva perintä keskeytetään, mutta perintää jatketaan yhtiömieheltä. Jos siis samassa ulosotto-perusteessa velallisina ovat sekä yhtiö että yhtiömies, keskeytysmääräystä ei uloteta yhtiömieheen. (H6, 2.3.2024).

Yhteisvastuullinen velka peritään kaikilta, joita vastaan on haettu ulosottoa. Saaminen kirjataan ulosoton tietojärjestelmään uljakseen yhtenä asiana, jos saaminen on tuomittu maksettavaksi samassa ulosotto-perusteessa. Eri ulosotto-perusteissa eri vastaajien maksettavaksi tuomitut mutta samaa saatavaa koskevat ulosottoasiat kirjataan erillisinä ulosottoasioina, mutta ulosoton tietojärjestelmään uljakseen tehdään merkintä, että sama saatava on perinnässä myös toisessa ulosottoasiassa. Kaikille velallisille lähetetään ulosoton vireilletuloilmoitus ja maksukehotus. Kaikilta velallisilta peritään samaan aikaan ja koko saaminen voidaan periä yhdeltäkin velalliselta, jolloin suorituksen maksaneella yhteisvastuullisella velallisella syntyy regressio-oikeus muita velallisia kohtaan siltä osin kuin hän on joutunut maksamaan yli oman pääluvun

mukaisen osuuden velasta. Täytäntöönpanon keskeytysmääräys koskee määräyksen sanamuodon mukaisesti joko koko ulosottoasiaa tai määräyksessä nimettyjä velallisia samassa tai eri ulosottoasioissa. (H6, 2.3.2024).

Pääsääntöisesti täytäntöönpanon keskeytysmääräys koskee vain niitä ulosottoasioita, joissa se on annettu. Ulosmittaus voi olla lainvoimainen muiden ulosottoasioiden osalta, jolloin siihen ei voi hakea tuomioistuimelta muutosta ja keskeytystä. Ulosottoon tulee velallisten osalta uusia ulosottoasioita perintään, jolloin tehdään samaa aikaisemmin ulosmitattua omaisuutta tai toistuvaistuloa koskeva uusi ulosmittaus eikä aikaisemmin annettu keskeytysmääräys koske näitä uusia ulosottoasioita. (UK 11 luku 11 §).

Jos ulosmittaus ja myynti on ennätetty tehdä ennen muutoksenhakua ja täytäntöönpanon keskeytysmääräystä, ulosottomies säilyttää asioille tulevan jako-osuuden. (UK 6 luku 22 §). Jos täytäntöönpanon keskeytysmääräys on annettu ulosottovalitusasiassa tai täytäntöönpanoriita-asiassa silloin, kun ulosmitattu omaisuus on jo ennätetty myydä mutta varoja ei ole vielä tilitetty, kauppahintaa ei voida tilittää ilman vakuutta. Sama koskee myös sellaista omaisuuden myyntiä, josta ei anneta kauppakirjaa, kuten ajoneuvoja. Tilitys saadaan kuitenkin toimittaa valituksen estämättä siltä osin kuin valituksella ei ole vaikutusta jakoon, ellei keskeytysmääräyksestä muuta johdu. (UK 6 luku 14 §).

Rajoittamaton keskeytysmääräys toistuvaistulon ulosmittauksessa aiheuttaa maksukiellon peruutuksen. Jo kertyneitä varoja ei kuitenkaan tilitetä velalliselle. Sama koskee myös muuta toistuvaistulon ulosmittausta, kuten vuokratuloja. (Linna, 2018, s. 221 ja KKO 2007:51)

Ratkaisu KKO 2007:51. Täytäntöönpanon keskeyttämispäätöksen katsottiin pysäyttäneen vuokratulojen ulosmittauksen niin, ettei ulosmittaustoimitusta ollut enää saanut jatkaa keskeytyspäätöksen jälkeen maksettaviksi tulleiden vuokraerien osalta. Korkein oikeus katsoi, että toistuvaistulon ulosmittauksessa on kysymys jatkuvasta, peräkkäisin toimin tapahtuvasta täytäntöönpanosta, joka kuitenkin tapahtuu yhden ulosmittauspäätöksen ja maksukiellon nojalla. Tällöin on perusteltua katsoa, ettei ulosmittaus toimituksena pääty

ulosmittauspäätöksen ja maksukiellon antamiseen, vaan kunkin tuloerän, tässä tapauksessa vuokraerän, osalta erikseen silloin, kun tuloerä maksetaan ulosottomiehelle. Jos maksukiello keskeytysmääräyksestä huolimatta jäisi noudatettavaksi sellaisena kuin se ennen keskeyttämistä on annettu, ulosmittaustoimenpiteet saattaisivat tosiasiallisesti jatkua siihen asti, kunnes saatava on täysimääräisesti suoritettu. Annetun sisältöisen keskeytyspäätöksen tarkoitus on kuitenkin pysäyttää ulosmittaus siihen tosiasialliseen täytäntöönpanovaiheeseen, jossa ulosmittaus keskeytysmääräyksen antamishetkellä on, jotta täytäntöönpanoa ei ulotettaisi sellaiseen, jolta voi osoittautua puuttuvan peruste.

12 ULOSOTTOMIEHEN VIRKAVASTUUSTA KIELTOJEN JA KESKEYTYSMÄÄRÄYSTEN NOUDATTAMISESSA

Ulosottomiehen virkavastuu keskeytyspäätösten ja kieltojen täyttämässä voi pahimmassa tapauksessa johtaa rikosoikeudelliseen (RL 3 luku 3 § ja 40 luku) tai kurinpidolliseen (hallinnolliseen) vastuuseen. Kaikissa RL 40 luvun rangaistussäännöksissä on viime kädessä kysymys virkavelvollisuuden vastaisesta menettelystä. Virkavelvollisuuden rikkominen tarkoittaa sitä, että virkamies menettelee häntä sitovan velvollisuuden vastaisesti, esimerkiksi tekee lainvastaisen päätöksen tai toimenpiteen tai laiminlyö hänelle kuuluvan virkavelvollisuuden, esimerkiksi jättämällä tehtävän suorittamatta. Tekijänä voi olla virkamies, julkista luottamustehtävää hoitava henkilö ja julkista valtaa käyttävä henkilö. (Lappi-Seppälä ym., 2022, s. 1405–1407). Rikosoikeudellisen virkavastuun kannalta tulee myös tutkittavaksi, onko virkamiestä velvoittavia säännöksiä tai määräyksiä objektiivisesti arvioiden rikottu. (Takku, 2024 s. 26). Sen sijaan pelkkä tietämättömyys asianomaisen lain sisällöstä ei poista rikosvastuuta.

KKO 2019:53. Korkein oikeus on ratkaisussaan todennut, ettei rangaistusvastuusta voi pääsääntöisesti vapautua sen vuoksi, että on omannut puutteellisen tietämyksen lain sisällöstä.

Virkamiehen rikosoikeudellinen vastuu voi perustua myös tuottamukselliseen virkavelvollisuuden rikkomiseen.

KKO 2016:90. Käräjätuomaria syytettiin tuottamuksellisesta virkavelvollisuuden rikkomisesta, koska hän oli eräissä käsiteltävinään olleissa rikosasioissa laiminlyönyt antaa pääkäsittelyjen jälkeen kansliatuomioita sekä antaa pääkäsittelyssä julistettuja tuomioita kirjallisessa muodossa. Korkein oikeus lievensi hovioikeuden käräjätuomarille tuottamuksellisesta virkarikoksesta tuomitseman sakkorangaistuksen varoitukseksi. Lieventävinä seikkoina otettiin huomioon syyksi lukemisen muutos ja tuomarin terveydentilasta esitetty selvitys.

KKO 2022:31. Käräjätuomari oli laiminlyönyt antaa haasteen rikosasiassa joutuisasti, minkä vuoksi syyteoikeus oli vanhentunut ennen haasteen tiedoksiantoa. Tämän jälkeen käräjätuomari oli tuominnut vastaajan vankeusrangaistukseen rikoksesta, jonka syyteoikeus oli vanhentunut. Korkein oikeus katsoi ratkaisusta ilmenevin perustein, että käräjätuomari oli syyllistynyt tuottamukselliseen virkavelvollisuuden rikkomiseen

Virkavirhe taas voi aiheutua siitä, ettei olla riittävän huolellisesti perehdytty virkatoimien edellyttämiin säännöksiin ja määräyksiin.

EOA 1975, 27. Komisario tuomittiin rangaistukseen laiminlyönnistä tehdystä virkavirheestä, kun hän ei ollut riittävän huolellisesti varmistunut etsintäkuulutuksen voimassaolosta.

Ulosottomiehen rikosoikeudellinen virkavastuu toteutetaan tuomioistuimessa, ensiasteessa käräjäoikeudessa. Käytännössä ulosottomiestä ei liene tuomittu rikosvastuuseen kieltojen ja keskeytysten täytäntöönpanon laiminlyönneistä tai näitä koskevista virheellisistä virkatoimista. Kysymys lienee lähinnä noudattamismenettelyn osalta rikosoikeudellisesti teoreettinen.

Kurinpidolliseen (hallinnolliseen) virkavastuuseen kuuluu mikä tahansa virkavirhe tai virkavelvollisuuden laiminlyönti. (VirkamiesL 6 luku 24 §, 7 luku ja 9 luku). Käytännössä toimenpidereaktiona ulosottomiehen laiminlyönneistä tai

virheellisistä toimista on seurannut kantelu laillisuusvalvojille tai Valtakunnantouvidin kansliaan.

Keskeytysproblematiikkaa on käsitelty seuraavissa kantelutapauksissa.

Oikeuskanslerin viraston päätös OKV/1313/1/2014. Päätöksessä todettiin, että ulosottokaaren mukaan täytäntöönpanotoimesta tai ulosottomiehen päätöksestä saa valittaa se, jonka oikeutta toimi tai päätös koskee. Lopullisen tilityksen jälkeen voidaan valittaa vain tilityksessä olevasta virheestä (11 luku 1 §). Apulaisoikeuskansleri totesi, että tuomioistuimen antamaa keskeytysmääräystä on pidetty keskeisenä muutoksenhakijan oikeusturvakeinona. Keskeytysmääräystä estää lopullisen tilityksen ja turvaa siten ulosottovalituksen loppuun käsittelyn. Kantelijan tapauksessa ulosottovirasto oli kahtena vuotena tilittänyt veronpalautuksen ulosmittauksen kohteena olevia varoja käräjäoikeuden antamien keskeytysmääräysten vastaisesti ulosottovelkojalle. Keskeytysmääräykset oli kirjattu ulosoton Uljas-tietojärjestelmään ja ulosmittauksen kohteena olevien rahavarojen tilitys oli alun perin keskeytynyt. Syystä tai toisesta keskeytysmääräysten voimassaolo oli kuitenkin lopullisessa tilitysvaiheessa jäänyt huomioimatta. Apulaisoikeuskanslerin sijainen katsoi, että ulosottoviraston virheellisen menettelyn johdosta kantelija oli menettänyt tosiasiallisen mahdollisuutensa muutoksenhakuun. Ulosottovirasto oli siten loukannut perustuslain 21 §:ssä ja Euroopan ihmisoikeussopimuksen 6 artiklan 1 kohdassa turvattua oikeutta asianmukaiseen oikeudenkäyntiin. Apulaisoikeuskanslerin sijainen kiinnitti ulosottoviraston vakavaa huomiota huolellisuuteen ja tarkkuuteen Uljas-tietojärjestelmään tehtävien merkintöjen kirjaamisessa ja huomioonottamisessa.

AOa 12.6.2007 Dnro 3423/4/05. Kantelija oli arvostellut Rovaniemen kihlakunnanviraston kihlakunnanvoutia tämän 2.6.2005 tekemästä kirjallisesta päätöksestä, jolla kantelijan vaatimus ulosmittauksen kumoamisesta eli peruuttamisesta oli hylätty. Rovaniemen käräjäoikeus oli pysyttänyt 10.1.2005 antamallaan päätöksellä osan 3.7.2003 ja 16.8.2004 suoritetuista ulosmittauksista, joissa kantelijan omaisuutta oli ulosottolain 4 luvun 9 §:n 4 momentin mukaisella samastamisella ulosmitattu hänen aviopuolisonsa velasta. Ulosmittaus kumottiin osittain eräiden kiinteistöjen osalta ja kokonaan erään kiinteistön ja asuntoosakkeiden osalta. Käräjäoikeus määräsi päätöksessään, että sen 4.8.2003 määräämä täytäntöönpanon keskeytys ei ollut enää voimassa. Kantelija valitti päätöksestä Rovaniemen hovioikeuteen ja vaati täytäntöönpanon keskeytystä.

Rovaniemen hovioikeus antoi 4.2.2005 väliaikaisen täytäntöönpanon keskeytystä koskevan päätöksen, jonka yllä mainittujen ulosmittausten täytäntöönpano on keskeytettävä, kunnes asiassa on annettu hovioikeuden ratkaisu tai asiasta mahdollisesti sitä ennen toisin määrätään. Hovioikeus oli sittemmin todennut 7.6.2005 antamassaan päätöksessä, että sen 4.2.2005 antamalla määräyksellä, joka oli koskenut ulosmittausten täytäntöönpanon väliaikaista keskeyttämistä, ei ollut kielletty 3.7.2003 ja 16.8.2004 toimitettujen ulosmittausten peruuttamista siltä osin kuin ulosmittaukset olivat koskeneet nyt kysymyksessä olevaa kiinteistöä ja sillä olevia rakennuksia sekä mainitun asunto-osakeyhtiön osakkeita. Kihlakunnanvouti oli antanut päätöksensä velallisen vaatimukseen peruuttamisesta samana päivänä. Päätöksen mukaan ulosmittausta ei kumottu. Kihlakunnanvouti on selvityksessään kantelun todennut, että hänen käsityksensä mukaan ulosmittauksen peruuttaminen on ollut mahdollista 10.1.2005–4.2.2005 välisenä aikana. Kihlakunnanvouti oli mm. vedonnut siihen, että kun hänen tiedossaan oli, että sekä velallinen että velkoja hakivat muutosta päätökseen, hän ei ollut ryhtynyt velallisen vahingoksi jatkamaan täytäntöönpanoa ulosmitatun omaisuuden myymiseksi eikä toisaalta velkojan vahingoksi peruuttamaan ulosmittauksia. Apulaisoikeusasiamies katsoi ratkaisussaan, että kihlakunnanvoudin olisi hovioikeuden 4.2.2005 antaman päätöksen jälkeen tullut ilman aiheetonta viivytystä ryhtyä toimenpiteisiin ulosmittauksen peruuttamiseksi siltä osin kuin käräjäoikeus oli sen kumonnut. Hän kuitenkin piti ulosottolain säännöksiä tältä osin jossain määrin tulkinnanvaraisina.

Ulosottomiehen vastuu voi konkretisoitua myös vahingonkorvausvastuuna. Virkamies vastaa virassaan virheellään tai laiminlyönnillään aiheuttamastaan vahingosta. Vahingosta, jonka työntekijä työssään virheellään tai laiminlyönnillään aiheuttaa, hän on velvollinen korvaamaan määrän, joka harkitaan kohtuulliseksi ottamalla huomioon vahingon suuruus, teon laatu, vahingon aiheuttajan asema, vahingon kärsineen tarve sekä muut olosuhteet. Jos työntekijän viaksi jää vain lievä tuottamus, ei vahingonkorvausta ole tuomittava. Milloin vahinko on aiheutettu rangaistavaksi säädetyllä teolla tai julkista valtaa käytettäessä taikka milloin muissa tapauksissa on erittäin painavia syitä, käsittää vahingonkorvaus hyvityksen myös sellaisesta taloudellisesta vahingosta, joka ei ole yhteydessä henkilö- tai esinevahinkoon. (VahL 4 luku 1–2 § ja 5 luku 1 §).

Ulosotossa aiheutuneen vahingon korvaaminen valtion varoista edellyttää pääsääntöisesti tuottamusta eli sitä, että vahinko on aiheutunut ulosotossa tapahtuneen virheen tai laiminlyönnin vuoksi. Lisäksi edellytetään, että toimen tai tehtävän suorittamiselle sen laatu ja tarkoitus huomioon ottaen kohtuudella asetettavia vaatimuksia ei ole noudatettu. (Ulosottolaitos.fi).

Isännänvastuun perusteella julkisyhteisö on velvollinen korvaamaan julkista valtaa käytettäessä virheen tai laiminlyönnin vuoksi aiheutuneen vahingon. (Vahl 3 luku 2 §). Korvausvelvollinen (virkamies) voidaan velvoittaa suorittamaan vahingosta 3 luvun mukaan vastuussa olevalle (valtio), mitä tämä on sanotun luvun ja 6 luvun 2 §:n mukaan maksanut vahingon kärsineelle, kuitenkin vain tämän luvun 1 §:ssä säädettyjen perusteiden mukaisesti. Käytännössä, jos virhe on selvä ja tuottamuksellinen, ulosottomies on velvoitettu tapauksen perusteella suorittamaan osan valtion maksamasta korvauksesta valtiolle takaisin.

Asianomainen voi hakea korvausta valtiolta esittämällä korvausvaatimuksen Valtakunnanvoudin kanslialle. Korvausta voidaan vaatia myös nostamalla valtiota vastaan vahingonkorvauskanne toimivaltaisessa käräjäoikeudessa. Puhevaltaa valtion puolesta käyttää Valtakunnanvoudin kanslia.

13 LOPPUTULOS

Kiellot ja keskeytykset ovat tärkeä funktio ulosoton oikeussuojajärjestelmässä.

Ulosottolaitoksen tilastot vuodelta 2023 Suomessa osoittavat volyymin Ulosottolaitoksen toiminnassa. Vireille tulleita ulosottoasioita oli yhteensä 2 561 841 kappaletta. Ulosottovelallisia oli käsitelty vuoden aikana yhteensä 573 793.

Ulosmittauksia oli tehty yhteensä 1 061 028 kappaletta. Ulosottolaitoksen perintätulos oli noin 1,19 miljardia euroa. (Ulosottolaitos.fi).

Ulosottolakiin perustuvia muutoksenhakuasioita käräjäoikeuksiin oli saapunut vuonna 2023 yhteensä 1195 kappaletta ja niistä hovioikeuksiin yhteensä 230 kappaletta. Osassa muutoksenhakuja tuomioistuin on keskeyttänyt täytäntöönpanon osittain tai kokonaan. Tuomioistuimen määräämiä keskeytyksiä ei ole kuitenkaan tilastoitu. (H7).

Itseoikaisupäätöksiä oli valtakunnassa käsitelty aikavälillä 1.1.-31.12.2023 yhteensä 2498 kappaletta. Uljas-tietojärjestelmään itseoikaisupäätösten tallennetun tilan perusteella keskeneräisiä itseoikaisupäätöksiä oli 136 kappaletta, valmiiksi tallennettuja itseoikaisupäätöksiä oli 429 kappaletta, peruttuja itseoikaisupäätöksiä oli 246 kappaletta ja lopullisiksi tallennettuja itseoikaisupäätöksiä 1648 kappaletta. (H8).

Itseoikaisupäätöksen tila (lkm.)

Kesken (1)	136
Valmis (2)	429
Peruttu (3)	246
Lopullinen (4)	1687

Ulosottomiehen itseoikaisuharkintaa varten toimitettuja täytäntöönpanon keskeytyksiä ei ole tilastoitu. Tilastoja ei ole myöskään pidetty seuraavista täytäntöönpanon keskeytyksistä: 1) kun kihlakunnanvouti on keskeyttänyt täytäntöönpanon täytäntöönpanoriitakanteen nostamisen vuoksi, 2) kun kihlakunnanvouti on keskeyttänyt täytäntöönpanon hänelle esitetyn väitteen tutkimisen ajaksi, 3) kun riita-asiassa annetun tuomion tai julkisen saatavan perintä on keskeytetty väliaikaisesti velallisen alaikäisyyden vuoksi, 4) kun kihlakunnanvouti on keskeyttänyt julkisen saatavan perinnän ulosmittauksen jälkeen velallisen ulosottomiehelle toimittaman keskeytyspyynnön vuoksi, 5) kun kihlakunnanvouti on keskeyttänyt tilityksen UK 6 luvun 15 §:n nojalla ja 6) kun kihlakunnanvouti on keskeyttänyt tai rajoittanut kansainvälisten täytäntöönpanoperusteiden täytäntöönpanon.

Edellä esitetyn perusteella voidaan tehdä se johtopäätös, että täytäntöönpanon keskeytyksiä käsitellään eri asteissa tuomioistuimia ja ulosottomiespor-
taassa huomattava määrä vuositasolla.

Ulosoton kiellot ja keskeytykset ovat osa ulosoton oikeussuojajärjestelmää. Tilastojen valossa on tärkeätä huomata, että ulosoton muutoksenhakuun liittyy usein kielto- tai keskeytyspyyntö. Kaikissa ulosottovalituksissa asianomainen ei ymmärrä vaatia täytäntöön keskeytystä. Ulosottomies voisi näissä tilanteissa ohjeistaa valittajaa ulosoton avoimuuden vaatimuksen mukaisesti esittämään tuomioistuimelle samalla keskeytyspyynnön, jos sitä ei ole valituksessa esitetty eikä valitus ole selvästi perusteeton. (UK 1 luku 20 §).

Opinnäytetyön tarkoituksena on toimia käsikirjana ulosotossa käsiteltäessä täytäntöönpanon kieltoja ja keskeytyksiä. Jokaista tapauksen lähdeaineistoa ei tällöin tarvitse erikseen hakea laista ja oikeuskirjallisuudesta, kun tapaus on kirjaamon perintäsihteerillä ja ulosottomiehellä ratkaistavana. Näin asiat saataisiin kiireellisesti käsiteltyä eteenpäin. Ulosotossa puolueettomat lainkäyttäjät huolehtivat täytäntöönpanoprosessissa asianosaisten ja sivullisten oikeusturvan toteuttamisesta. Oikeusturvaan kuuluvat myös ulosoton kiellot ja keskeytykset ja niiden joutuista ja asianmukainen käsittely, jotta asianosaisten oikeudenmenetyksiltä vältyttäisiin.

LÄHTEET

Bryssel I asetus (EU) N:o 1215/2012.

AOa 12.6.2007 Dnro 3423/4/05. Haettu 6.4.2024 osoitteesta <https://www.oikeusasiamies.fi/r/fi/ratkaisut/-/eoar/3423/2005>

ElatusL 704/1975. Laki lapsen elatuksesta. Haettu 5.2.2024 osoitteesta <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1975/19750704>

EOA 1975, Dnro 27

Eurooppalaisesta vähäisiin vaatimuksiin sovellettavasta menettelystä 11 päivänä heinäkuuta 2007 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 861/2007 – konsolidoitu teksti 14.6.2017 ja Laki eurooppalaisesta vähäisiin vaatimuksiin sovellettavasta menettelystä, 753/2008.

Eurooppalaisen maksamismääräysmenettelyn käyttöönotosta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1896/2006 ja laki eurooppalaisesta maksamismääräysmenettelystä 28.11.2008/754.

HE 78/1998. Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi verojen ja maksujen perimisestä ulosottotoimin annetun lain 9 §:n muuttamisesta. Haettu 10.1.2024 osoitteesta https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/HallituksenEsitys/Documents/he_78+1998.pdf

HE 83/2006. Hallituksen esitys Eduskunnalle ulosottokaareksi ja laiksi verojen ja maksujen täytäntöönpanosta sekä eräiksi niihin liittyviksi laeiksi. Haettu 7.2.2024 osoitteesta <https://www.finlex.fi/fi/esitykset/he/2006/20060083>

HE 29/2016. Hallituksen esitys eduskunnalle verotusmenettelyn ja veronkannon uudistamista koskevaksi lainsäädännöksi. Haettu 10.1.2024 osoitteesta https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/HallituksenEsitys/Documents/HE_29+2016.pdf

Heikkilä, S. (2023). Päätöksen muuttuminen valituksen vuoksi ulosotossa MK-opinnäytetyö, Satakunnan ammattikorkeakoulu]. Theseus.

Johansson, K. (2014). Ulosottovalitukset Etelä-Karjalan ulosottovirastossa 2009–2013 [AMK-opinnäytetyö, Kymenlaakson ammattikorkeakoulu]. Theseus.

KHO 31.7.2020 H249/2020

KKO 2007:51

KKO 2009:34 (Ään.)

KKO 2014:28

KKO 2016:90

KKO 2019:53

KKO 2022:31

KonkL 120/2004. Konkurssilaki. Haettu 1.2.2024 osoitteesta <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2004/20040120>

Kuusto, A. (2022). Luonnollisen henkilön toistuvaistulon ulosmittaus ja ulosottovalitus [AMK-opinnäytetyö, Satakunnan ammattikorkeakoulu]. Theseus.

Könkkölä, M. & Linna, T. (2020). Konkurssioikeus (2. uudistettu painos). Alma Talent.

Kumpuselkä, K. (2020). Konkurssimenettelyn vaiheet ja vaikutukset ulosoton vireilletuloon ja täytäntöönpanoon [AMK-opinnäytetyö, Satakunnan ammattikorkeakoulu]. Theseus.

Lappi-Seppälä, T., Hakamies, K., Helenius, D., Melander, S., Nuotio, K., Ojala, T., Rautio, I. (2022). Rikosoikeus. Alma Talent.

Linna, T. (2019). Ulosottokaaren pääkohdat (2.uudistettu painos). Alma Talent.

Linna, T. (2018) Ulosotto-oikeus III, Eriyiset täytäntöönpanon lajit ja oikeussuojakeinot. Alma Talent.

Määttä, N. (2011). Ulosottovalitus muutoksenhakukeinona ja valitusprosessi: Tutkimus vuosina 2008–2009 tehdyistä ulosottovalituksista Oulun seudun ulosottoviraston toimialueella [AMK-opinnäytetyö, Oulun seudun ammattikorkeakoulu]. Theseus.

OKV/1313/1/2014. Haettu 6.4.2024 osoitteesta <https://www.finlex.fi/fi/viranomaiset/foka/2015/20152296>

Riitauttamattomia vaatimuksia koskevan eurooppalaisen täytäntöönpanoperusteen käyttöönotosta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 805/2004 ja Laki riitauttamattomia vaatimuksia koskevasta eurooppalaisesta täytäntöönpanoperusteesta, 825/2005

Ruokonen, M. (2009). Rinnakkaiset maksukyvyttömyysmenettelyt [AMK-opinnäytetyö, Pirkanmaan ammattikorkeakoulu]. Theseus.

Saaranen-Kauppinen, A. & Puusniekka, A. (2009). Menetelmäopetuksen tietovaranto KvaliMOTV. Kvalitatiivisten menetelmien verkko-oppikirja. Yhteiskuntatieteellisen tietoarkiston julkaisuja, 2.

Stenius, I., Veroulosottolain mukaisten saamisten kieltämisen ja keskeyttämisen vaikutuksista ulosotossa. Verotus-julkaisu 4/2000, Asiantuntija-artikkeli.

Takku, A. (2024). Virkamiehen laiminlyöntivastuun ulottuvuus virkavelvollisuuden rikkomistilanteissa [Maisteritutkielma, Lapin yliopisto]. Google scholar.

Turun KO 31.12.1998 nro 9999, 98/8273

UK 705/2007. Ulosottoakaari muutoksineen. Haettu 16.12.2023 osoitteesta <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2007/20070705>

Ulosottolaitos. Haettu 20.12.2023 osoitteesta <https://ulosottolaitos.fi/fi/index/ulosottolaitos/ulosottolaitoksenorganisaatio.html#>

Ulosottolaitos. Haettu 27.2.2024 osoitteesta <https://ulosottolaitos.fi/fi/index/tietoaulosotosta/josolettyytymaton/vahingonkorvausvaatimus.html>

Ulosottolaitos. (Ulosotto Suomessa, Ulosottolaitoksen tilastoja vuodelta 2023, haettu 29.2.2024 sivulta https://ulosottolaitos.fi/material/sites/vvv2/tilastot/5m1x6teru/Ulosotto_Suomessa2023.pdf

Vero. Haettu 28.11.2023 osoitteesta <https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/84576/taytantonpanon-keskeyttaminen3/>

Vero. Haettu 28.11.2023 osoitteesta <https://www.vero.fi/yritykset-ja-yhteisot/yhteisty-ja-palvelut/muutoksenhaku/ukk/mit%C3%A4-tarkoittaa-ulosoton-kielto-tai-keskeytys-eli-t%C3%A4yt%C3%A4nt%C3%B6npanon-keskeytt%C3%A4minen/>

VeronkantoL 11/2018. Veronkantolaki. Haettu 5.2.2024 osoitteesta <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2018/20180011>

VeroTPL 706/2007. Laki verojen ja maksujen täytäntöönpanosta. Haettu 7.2.2024 osoitteesta <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2007/20070706>

Vilka, H. & Airaksinen, T. (2003). Toiminnallinen opinnäytetyö. Tammi.

VJL 57/1993. Laki yksityishenkilön velkajärjestelystä. Haettu 1.2.2024 osoitteesta <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1993/19930057>

YrSanL 47/1993. Laki yrityksen saneerauksesta. Haettu 1.2.2024 osoitteesta <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1993/19930047>

LIITE: HAASTATTELUT

Haastateltava 1 (H1): Kirjaamon osastosihteeri. Haastattelu 19.12.2023.

Mikä on työnkulku, kun kiello tai keskeytysmääräys tulee asiakaspalvelusta kirjaamoon?

Haastateltavat 2 ja 3 (H2 ja H3): Laajan täytäntöönpanon ulosottoylitarkastaja (H2) ja kihlakunnanvouti (H3). Haastattelu 12.12.2023.

Mikä on työnkulku laajassa täytäntöönpanossa, kun kiello tai keskeytysmääräys tulee työpinoon?

Haastateltavat 4 ja 5 (H4 ja H5): Perustäytäntöönpanon kihlakunnanvouti (H4) ja ulosottotarkastaja (H5). Haastattelu 10.1.2024.

Mikä on työnkulku perustäytäntöönpanossa, kun kiello tai keskeytysmääräys tulee työpinoon?

Haastateltava 6 (H6): laajan täytäntöönpanon kihlakunnanvouti (evp.), toiminut Ulosottolaitoksessa asiantuntijana kiello-, keskeytys- ja muutoksenhakukysymyksissä ja antanut näistä aiheista koulutusta ulosoton henkilöstölle. Haastattelut 10.1.2024 1.2.2024 ja 2.3.2024.

- Missä tapauksissa kihlakunnanvouti voi keskeyttää täytäntöönpanon?
- Mitä voitte kertoa ulosottomiehen lausunnosta keskeytysvaatimukseen ja tuomioistuimen keskeytyspäätöksistä?

- Mitä vaikutuksia tuomioistuimen keskeytysmääräys aiheuttaa ulosotto-menettelylle ja mitä ongelmia siitä voi seurata ulosoton asianosaisille?
- Miten ulosotossa menetellään, kun henkilöyhtiö ja yhtiömies ovat ulosotossa velallisina ja keskeytys koskee vain joko yhtiötä tai yhtiömiestä?

Haastateltava 7 (H7): Valtakunnanvoudin kanslian esikuntayksikön tilastoinnista ja raportoinnista vastaava erityisasiantuntija. Haastattelu 4.3.2024.

- Saisiko teiltä tilastoja viime vuodelta saapuneiden ulosottovalitusten määrästä vuodelta 2023?

Haastateltava 8(H8): Valtakunnanvoudin kanslian kehittämis- ja ohjausyksikön uljas-tuki, erikoissuunnittelija, haastattelu 16.4.2024.

- Saako teiltä tilastoa itseoikaisujen määrästä vuodelta 2023?